

*BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO TUŽILAŠTVO/TUŽITELJSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO*

*IZVJEŠTAJ O RADU
FEDERALNOG TUŽILAŠTVA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2024. GODINU*

Sarajevo, februar 2025. godine

Sadržaj

1	UVOD	1
2	OBIM I REZULTATI RADA U 2024. GODINI	1
2.1	Krivična oblast	2
2.2	Ostvarivanje funkcije nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u F BiH	14
2.3	Ostale aktivnosti u krivičnoj oblasti.....	21
2.4	Upravna, građanska i administrativna oblast	27
2.5	Ostvarenje Plana rada u 2024. godini.....	29
3	USLOVI SMJEŠTAJA, KADROVSKA, TEHNIČKA I FINANSIJSKA OPREMLJENOST ZA VRŠENJE OSNOVNIH DUŽNOSTI	29
3.1	<i>Uslovi smještaja</i>	29
3.2	<i>Kadrovska osposobljenost</i>	30
3.3	<i>Materijalna i tehnička opremljenost.....</i>	30
3.4	<i>Budžet i izvršenje budžeta u 2024. godini.....</i>	31
3.5	Preporuke finansijske revizije Federalnog tužilaštva F BiH, FUK	32
4	IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI STRATEŠKIH CILJEVA PREDVIĐENIH STRATEŠKIM OKVIROM ZA TUŽILAŠTVA U F BIH 2024-2026.....	32
4.1	Obavještavanje javnosti o radu tužilaštva	33
4.2	Prevencija seksualnog i rodno zasnovanog uznenemiravanja u Federalnom tužilaštvu F BiH	35
5	INFORMACIJA O PROVOĐENJU AKCIONOG PLANA ZA IMPLEMENTACIJU STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U FEDERALNOM TUŽILAŠTVU F BIH ZA 2024. GODINU.....	36
	ZAKLJUČNA ZAPAŽANJA	37

1 UVOD

Federalno tužilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federalno tužilaštvo F BiH) je samostalno državno tijelo, koje svoj rad zasniva na načelima nezavisnosti i nepristrasnosti u odnosu na sve učesnike u krivičnom postupku, kao i sve državne i druge organe javne vlasti. Osnovano je 01.04.2003. godine Odlukom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (u daljem tekstu: VSTV BiH) o osnivanju Tužilaštva Federacije BiH i imenovanju tužilaca u Tužilaštvo Federacije BiH.¹ Nadležnosti i ovlaštenja, organizacija i rad, sredstva za rad i druga pitanja utvrđena su Zakonom o Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine.²

2 OBIM I REZULTATI RADA U 2024. GODINI

Prema Pravilniku o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštвима u BiH³, Federalno tužilaštvo F BiH je donijelo Plan rada za 2024. godinu⁴ i ustrojene su odgovarajuće evidencije u cilju praćenja rezultata rada. Planom rada utvrđen je pretpostavljeni obim rada na godišnjem nivou, pa je tako utvrđeno da će se riješiti 275 „KTŽ“ predmeta, 25 „KTŽK“ predmeta, 22 „KTŽKŽ“ predmeta, 15 „KTPP“ predmeta, 1.199 „KTA“ predmeta i 660 „A“ predmeta. Takođe je planirano obavljanje nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava, pružanje stručne pomoći kantonalnim tužilaštвима, održavanje kolegija, kao i aktivnosti na realizaciji strateških dokumenata. Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštвима u BiH⁵ nije utvrđena orijentaciona norma za federalne tužioce, ali je utvrđena obaveza Federalnog tužilaštva F BiH da se svi predmeti, primljeni u toku godine, riješe ažurno i efikasno.

U toku 2024. godine Federalno tužilaštvo F BiH je imalo u radu ukupno 2.332 predmeta, od čega 1.624 predmeta u krivičnoj oblasti, 701 predmeta u administrativnoj, predmeta iz upravne i prekršajne oblasti je bilo 3, dok su 4 predmeta bila sa oznakom tajnosti. Od navedenog broja, zaključno sa 31.12.2024. godine, riješeno je ukupno 2.295 predmeta, od čega njih 1.587 u krivičnoj oblasti i 701 predmet u administrativnoj oblasti, u upravnoj i građanskoj oblasti riješena su 3 predmeta i 4 predmeta sa oznakom tajnosti. Predmeti koji nisu riješeni u toku 2024. godine, njih ukupno 37, su predmeti iz krivične oblasti koji su zaprimljeni na samom kraju godine, a isti će biti riješeni početkom 2025. godine. Pritužbe koje su ostale u radu se odnose na kompleksne i obimne predmete koji se ne mogu završiti u kratkom roku.

Predmeti formirani tokom 2024. godine koji nisu iskazani završenim u 2024. godini, mogu se podijeliti u tri vrste, to su KTA, KTŽK i KTŽKŽ predmeti.

Većina neriješenih predmeta koji nose oznaku KTA, mogu se kategorizirati kao predmeti po pritužbama na konačne odluke tužilaštava. Ovi predmeti su u statusu neriješenih predmeta ostali isključivo iz objektivnih razloga. Objektivnost razloga se u najvećem dijelu ogleda u tome da su predmeti formirani pred kraj godine, pa iako su federalni tužioci ažurno

¹ Odluka o osnivanju Tužilaštva Federacije BiH i imenovanju tužilaca u Tužilaštvo Federacije BiH, „Službene novine F BiH“ broj: 7/03

² Zakon o Federalnom tužilaštvu F BiH, „Službene novine F BiH“ broj: 42/02 i 19/03

³ „Službeni glasnik BiH“ broj: 6/22, 76/22 i 3/24

⁴ Plan rada za 2024. godinu broj: A-96/24 od 21.02.2024. godine

⁵ „Službeni glasnik BiH“ broj: 6/22, 76/22 i 3/24

i blagovremeno tražili dostavljanje spisa od kantonalnih tužilaštava, kako bi se pristupilo radu po pritužbi, veći dio tih spisa nije dostavljen Federalnom tužilaštvu F BiH do kraja 2024. godine niti se objektivno moglo i očekivati. U ovim predmetima po pritužbama u kojima su kantonalna tužilaštva dostavila tražene spise tokom ili krajem mjeseca decembra 2024. godine, objektivnost razloga zbog kojih isti nisu mogli biti završeni ogleda se u činjenici da se radi o obimnim i kompleksnim spisima iz oblasti privrednog kriminaliteta i korupcije, za čije rješavanje je potrebno znatno više vremena u odnosu na ono koje je preostalo do kraja 2024. godine, gledajući od dana dostavljanja spisa od kantonalnih tužilaštava.

Dakle, kada su predmeti po pritužbama u pitanju, mogu se izdvojiti dva dominantna razloga zbog kojeg spisi nisu riješeni tokom 2024. godine, prvi je datum njihovog formiranja, a drugi datum pribavljanja spisa kantonalnog tužilaštva (zatraženog blagovremeno i ažurno od strane Federalnog tužilaštva F BiH), a treći i u značajno manjem dijelu razlog se ogleda u činjenici da se radi o spisima, također zaprimljenim u mjesecu decembru, ali zbog kasnog dostavljanja spisa od strane kantonalnih tužilaštava, zatim kompleksnosti i obimnosti spisa, isti objektivno nisu mogli biti riješeni, uz napomenu da je veliki broj tih spisa riješen početkom 2025. godine.

Razlozi koji se odnose na KTA predmete po pritužbama, u punoj mjeri su primjenjivi na predmete formirane po osnovu zapažanja po optužnicama. Radi se o kasnom formiranju predmeta što nije ostavljalo prostora i vremena da bi se predmeti realno mogli završiti do kraja 2024. godine, koji predmeti (zapažanje po optužnicama) su u značajnom dijelu kompleksni i obimni predmeti privrednog kriminaliteta i korupcije.

Napomene radi, u svim KTA predmetima neriješenim u 2024. godini, nije istekao rok određen za njihovo rješavanje propisan ranijim obaveznim uputstvom glavnog federalnog tužioca.

U odnosu na KTŽ predmete, nije ostalo neriješenih predmeta iz 2024. godine.

Što se tiče dva KTŽK predmeta koji nisu završeni u 2024. godini, u odnosu na iste nisu se stekli uslovi za njihov završetak, što je objektivizirano u činjenici da ti predmeti isključivo ovise od Vrhovnog suda F BiH, u smislu zakazivanja i odlaganja sjednica vijeća i pretresa. U ovim predmetima pretresi su zakazani u 2024. godini.

2.1 Krivična oblast

Kao što je navedeno, nadležnost i ovlaštenja Federalnog tužilaštva F BiH propisani su prvenstveno Zakonom o Federalnom tužilaštvu F BiH, koji je donesen Odlukom Visokog predstavnika u BiH 2002. godine, dok ga je Parlament F BiH, u neizmijenjenom tekstu, usvojio 2003. godine, od kada nije mijenjan, dopunjavan, niti usklađivan sa drugim zakonima koji su imali uticaj na njegove odredbe.⁶ Federalno tužilaštvo F BiH je nadležno da „sprovodi istražne radnje i goni potencijalne učinioce krivičnih djela i privrednih prijestupa...“⁷. Pri tome funkcija gonjenja, odnosno nadležnost Federalnog tužilaštva F BiH za procesuiranje počinilaca krivičnih djela odnosi se na sva krivična djela propisana Krivičnim zakonom F BiH, te u ostvarivanju funkcije gonjenja, Federalno tužilaštvo F BiH postupa pred Vrhovnim sudom F BiH (u daljem tekstu: Vrhovni sud), ali može postupati i pred svim kantonalnim i općinskim sudovima u Federaciji BiH.⁸

⁶ Npr. Zakon o sudovima u F BiH, Zakon o izvršnom postupku, Zakon o parničnom postupku.

⁷ Član 16 stav 1 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH.

⁸ Član 17 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH.

Zakon o Federalnom tužilaštvu F BiH prvo bitno je propisivao pravostepenu nadležnost Federalnog tužilaštva F BiH⁹, za sprovođenje istražnih radnji i gonjenje potencijalnih učinilaca krivičnih djela terorizma, međukantonalnog kriminala, nezakonite trgovine drogom ili organizovanog kriminala, a koje su u skladu sa Zakonom o Vrhovnom sudu F BiH u nadležnosti tog suda.¹⁰ Međutim, navedena pravostepena nadležnost Federalnog tužilaštva F BiH derogirana je 2005. godine donošenjem Zakona o sudovima u F BiH.¹¹ Naime, ovim Zakonom propisana stvarna nadležnost Vrhovnog suda F BiH ne utvrđuje pravostepenu nadležnost tog suda niti za jedno krivično djelo, već je samo ostavljena mogućnost utvrđivanja takve njegove nadležnosti federalnim zakonom.¹² U skladu sa tako regulisanom stvarnom nadležnošću Vrhovnog suda F BiH, prestala je pravostepena krivična nadležnost ovog suda, a samim tim i Federalnog tužilaštva F BiH, te je ostala samo apelaciona nadležnost Federalnog tužilaštva F BiH u krivičnim postupcima po redovnim pravnim lijekovima protiv odluka kantonalnih sudova donesenih u pravostepenom krivičnom postupku i vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka svih sudova kada je to zakonom određeno. Kao mogući izuzetak od ovog pravila, Zakon o Federalnom tužilaštvu F BiH predviđa jedino slučajeve u kojima glavni federalni tužilac, kada dođe do saznanja da kantonalna tužilašta nisu pravilno primijenila Krivični zakon F BiH ili da se gonjenje krivičnih djela ne može efikasno sprovesti u nadležnosti kantonalnog tužilaštva ili iz drugih objektivnih razloga, može da odluči da sam preuzme sprovođenje istrage u konkretnom krivičnom postupku pred kantonalnim i općinskim sudom, odnosno da te predmete povjeri federalnom tužiocu, drugom tužiocu u kantonalnom tužilaštvu ili drugom kantonalnom tužilaštvu.¹³ Glavni federalni tužilac rješava i sukob nadležnosti između kantonalnih tužilaštava¹⁴, te odlučuje o prenošenju mjesne nadležnosti sa jednog na drugo kantonalno tužilaštvu i o privremenom upućivanju federalnih i/ili kantonalnih tužilaca na rad u drugo kantonalno tužilaštvu.

Parlament F BiH je u 2014. godini donio Zakon o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH,¹⁵ koji je dana 01.08.2014. godine stupio na snagu, s tim da se trebao početi primjenjivati šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, tj. 01.02.2015. godine.¹⁶ Ovim zakonom ponovo je propisana pravostepena nadležnost Vrhovnog suda i Federalnog tužilaštva F BiH u odnosu na krivična djela korupcije i organizovanog kriminala, zbog čega su u Vrhovnom sudu i Federalnom tužilaštvu F BiH osnovani posebni odjeli. S tim u vezi, Federalno tužilaštvu F BiH je tada (2014. godine), u skladu sa odredbama navedenog zakona, ustanovilo novu unutrašnju organizaciju Federalnog tužilaštva F BiH, tako da je, pored Odjela opšte nadležnosti, formiran i Poseban odjel za suzbijanje korupcije, organiziranog i međukantonalnog kriminala.

⁹ Član 16 stav 2 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH.

¹⁰ Nadležnosti Vrhovnog suda F BiH u smislu ove odredbe bile su regulisane Zakonom o Vrhovnom sudu F BiH („Službene novine Federacije BiH”, broj: 2/95, 9/96 i 33/99).

¹¹ Zakon o sudovima u F BiH, „Službene novine Federacije BiH”, broj: 38/05, 22/06, 63/10, 72/10, 7/13, 52/14 i 85/21.

¹² Član 29 Zakona o sudovima u F BiH.

¹³ Član 20 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH.

¹⁴ Član 51 Zakona o krivičnom postupku F BiH i član 19 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH.

¹⁵ Zakon o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH, „Službene novine F BiH”, broj: 59/14.

¹⁶ Krajem januara 2015. godine Vlada F BiH je podnijela Parlamentu F BiH prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH, kojim bi se početak njegove primjene prolongirao za 01.01.2016. godine.

Međutim, pomenuti zakon se ni nakon 01.02.2015. godine nije počeo primjenjivati uslijed nedostatka budžetskih sredstava i neobezbjedenja potrebnog prostora za rad sudija, tužilaca i administrativnog osoblja u posebnim odjelima Vrhovnog suda i Federalnog tužilaštva F BiH, što je uticalo i na izostanak imenovanja istih. Zbog složenosti obezbjeđenja ovih uslova, Vlada F BiH je (tek) u februaru 2016. godine uputila Parlamentu F BiH na razmatranje i usvajanje Prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u kome je predložen novi početak primjene ovog zakona i to počev od 01. jula 2017. godine. Parlament F BiH, u toku 2016. godine, nije usvojio predložene izmjene u pogledu utvrđivanja datuma početka primjene Zakona, pa zbog neobezbjedenja potrebnog prostora za rad Posebnog odjela, nije ni ostvaren predloženi početak primjene (01.07.2017.).

U mjesecu augustu 2022. godine, Vlada F BiH je Federalnom tužilaštvu F BiH dostavila Akcioni plan za implementaciju Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH, na šta je Federalno tužilaštvo F BiH dostavilo Vladi F BiH izjašnjenje kojim podržava Akcioni plan i bez datih primjedbi. U vezi s navedenim Vladi F BiH je dat prijedlog za imenovanje člana u Koordinacioni tim za praćenje implementacije Akcionog plana. Vlada F BiH je u mjesecu decembru 2022. godine dala saglasnost na Memorandum o saradnji sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem BiH u cilju provedbe projekta izgradnje „Palate pravde“ namijenjene za smještaj federalnih pravosudnih institucija sa posebnim odjelima.

Značajno je podsjetiti da je u ranijem periodu jedna od aktivnosti, usmjerenih ka stvaranju uslova za početak rada Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH, bila i donošenje novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Federalnom tužilaštvu F BiH broj: A – 475/23 od 30.11.2023. godine, koji je usvojen Odlukom VSTV-a BiH na sjednici održanoj 29. i 30.11.2023. godine. Naime, kroz više međuinstitucionalnih sastanaka održanih tokom 2022. i 2023. godine, na kojima je, između ostalog, vršena analiza funkcionisanja i rada budućeg Posebnog odjela, ukazano je da postojeća sistematizacija radnih mesta nije dovoljna za efikasno funkcionisanje Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH, a uzimajući u obzir prije svega broj predmeta koji će biti u njegovoj nadležnosti, zatim važeću normativu, te nužnost veće stručne podrške tužiocima u radu na predmetima (pravnici, istražitelji, ekonomisti, psiholog), s obzirom na propisanu prvostepenu nadležnost tog Odjela. Ujedno, nužnost donošenja novog Pravilnika, a ne izmjene i dopune prethodno važećeg, uvjetovana je i činjenicom da je cjelovitim, jedinstvenim Pravilnikom jasnije pratiti proces implementacije Zakona, s obzirom na neizvjesnost buduće lokacije Posebnog odjela i potrebu predviđanja dostačnih kadrova za njegovo funkcionisanje, ukoliko Federalno tužilaštvo F BiH i njegov Posebni odjel budu smješteni na različitim lokacijama.

Prilikom izrade Pravilnika, uzeti su u obzir Kriteriji koje je donijelo Visoko sudska i tužilačko vijeće BiH za određivanje potrebnog broja uposlenika u tužilaštvinama u Bosni i Hercegovini broj: 06-109-5-1751-4/2020 od 07.10.2020. godine, međutim broj izvršilaca predviđen Prijedlogom Pravilnika je značajno ispod broja izvršilaca koje predviđaju Kriteriji.

Također, Federalno tužilaštvo F BiH je iniciralo i blagovremeno popunjavanje pozicija federalnih tužilaca Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH, te je VSTV BiH dana 22.12.2023. godine raspisalo Javni konkurs za upražnjena mesta u pravosuđu BiH broj: 04-07-3-4322-1/2023, a kojim su oglašene pozicije Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca Federalnog tužilaštva F BiH i devet (9) pozicija tužioca u Federalno tužilaštvo F BiH, za koje je potrebno iskustvo u radu na predmetima organizovanog

kriminala i korupcije odnosno složenim krivičnim predmetima. Predmetni konkurs VSTV BiH je poništilo u drugoj polovini 2024. godine. Nadalje, VSTV BiH je dana 04.11.2024. godine raspisalo Javni konkurs za upražnjena mjesta broj: 04-07-3-3969-1/2024, a kojim su ponovno oglašene pozicije Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca Federalnog tužilaštva F BiH i devet (9) pozicija tužioca u Federalno tužilaštvo F BiH, koja imenovanja su izvršena početkom 2025. godine.

Naprijed navedeno predstavlja kraći historijski osvrt u vezi s uspostavljanjem Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH. Slijedom navedenog, posebno se ističe činjenica da su u 2024. godini nastavljene konkretnе aktivnosti s ciljem konačne uspostave ovog Odjela. Pregleda radi, konkretnе aktivnosti obuhvaćaju više održanih radnih sastanaka rukovodstva Federalnog tužilaštva F BiH sa predstavnicima drugih relevantnih institucija i tijela uključenih u realizaciju uspostave Posebnog odjela, potom projekciju budžetskih sredstava, adaptacija smještaja sa organizacionog i sigurnosnog aspekta itd..

Nastavno na navedeno, glavni federalni tužilac i jedan zamjenik glavnog federalnog tužioca su u vremenskom periodu 25. – 28.02.2024. godine, radi razmjene iskustava, u Zagrebu (R. Hrvatska) imao priliku posjetiti Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta R. Hrvatske (USKOK), a u okviru priprema za formiranje Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH, kojom prilikom je interakcija sa kolegama iz USKOK-a pomogla je precizirati aktivnosti koje Federalno tužilaštvo F BiH provodi.

*Značajno je istaknuti da se konkretnе aktivnosti Federalnog tužilaštva F BiH ogledaju i u činjenici pokretanja procedure, kod Agencije za državnu službu F BiH, za raspisivanje javnog konkursa za prijem državnih službenika, a s ciljem primarno popunjavanja Posebnog odjela stručnim i administrativnim osobljem i na taj način jačanja njegovog kapaciteta. U vezi s navedenim, na zahtjev Federalnog tužilaštva F BiH Agencija za državnu službu F BiH je dana 04.09.2024. godine raspisala Javni konkurs kojim je obuhvaćeno ukupno 18 pozicija državnih službenika, od čega je: **devet** izvršilaca za poziciju Stručni savjetnik Posebnog odjela – pravnik; **tri** izvršioca Stručni savjetnik Posebnog odjela – istražitelj; **tri** izvršioca Stručni savjetnik Posebnog odjela – ekonomista; **jedan** izvršilac Stručni savjetnik Posebnog odjela za podršku svjedocima – psiholog. U okviru istog Konkursa oglašene su dvije pozicije za potrebe Federalnog tužilaštva F BiH, i to: **jedan** izvršilac Stručni saradnik za opšte i pravne poslove i poslove javnih nabavki i **jedan** izvršilac Stručni saradnik za poslove Kabineta. Konkursne procedure su u toku u smislu čekanja odluke Odbora državne službe za žalbe F BiH da doneše odluke po uloženim žalbama.*

Nadalje, u mjesecu septembru 2024. godine raspisan je Interni oglas za popunu radnih mesta namještenika u Federalnom tužilaštvu F BiH, a koji oglas podrazumijeva namješteničke pozicije sistematizirane u Posebnom odjelu. Oglasom je obuhvaćeno ukupno šest namješteničkih pozicija, dok su uspješno popunjene tri pozicije. Tri pozicije koje nisu popunjene planirane su za javno oglašavanje, a koje će biti provedeno nakon što bude okončan novi interni oglas koji je planiran početkom 2025. godine, na način da ako i ovim drugim internim oglasom ne budu popunjene sve raspisane pozicije, jednim javnim oglasom će biti obuhvaćene nepopunjene pozicije iz oba navedena interna oglasa.

Kada je u pitanju smještaj Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH, Vlada F BiH je svojim zaključkom V. broj: 1410/2024 od 02.09.2024. godine osigurala prostor u Sarajevu, općina Centar, u ulici Alipašina broj 6, na drugom spratu zgrade, te se radi o bivšem prostoru Privredne banke, ukupne površine 697,05 m². Radi se o uređenom, renoviranom i potpuno funkcionalnom prostoru koji je podoban za opremanje i useljenje u veoma kratkom roku. Iako se ne radi o namjenskom prostoru za potrebe tužilaštva, te iako nema dovoljno kancelarija za kvalitetan rad Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH (potrebno minimalno 30 kancelarija, a prostor sadrži manji broj istih), navedeni prostor

može poslužiti kao privremeno rješenje za smještaj Posebnog odjela. Također, ovom prilikom se ukazuje i na značajne nedostatke tog prostora koji se teško mogu otkloniti i koji bi značajno otežavali rad ovog odjela, radi čega bi ovo rješenje trebalo posmatrati kao privremeno sa što kraćim rokom trajanja. Značajan nedostatak prostora ogleda se u nedostatku adekvatnog prostora za uređenje prostorija za zadržavanje, te nepostojanje alternativnog ulaza koji bi omogućio zaštitu identiteta svjedoka pod mjerama zaštite. U istoj zgradici postoji i više drugih korisnika, što bi značajno otežalo kontrolu pristupa nepoznatim osobama u prostorije Posebnog odjela. Pored navedenih nedostataka, navedeni prostor je podoban za privremeni smještaj Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH, tim prije što bi omogućio skriji početak rada Posebnog odjela.

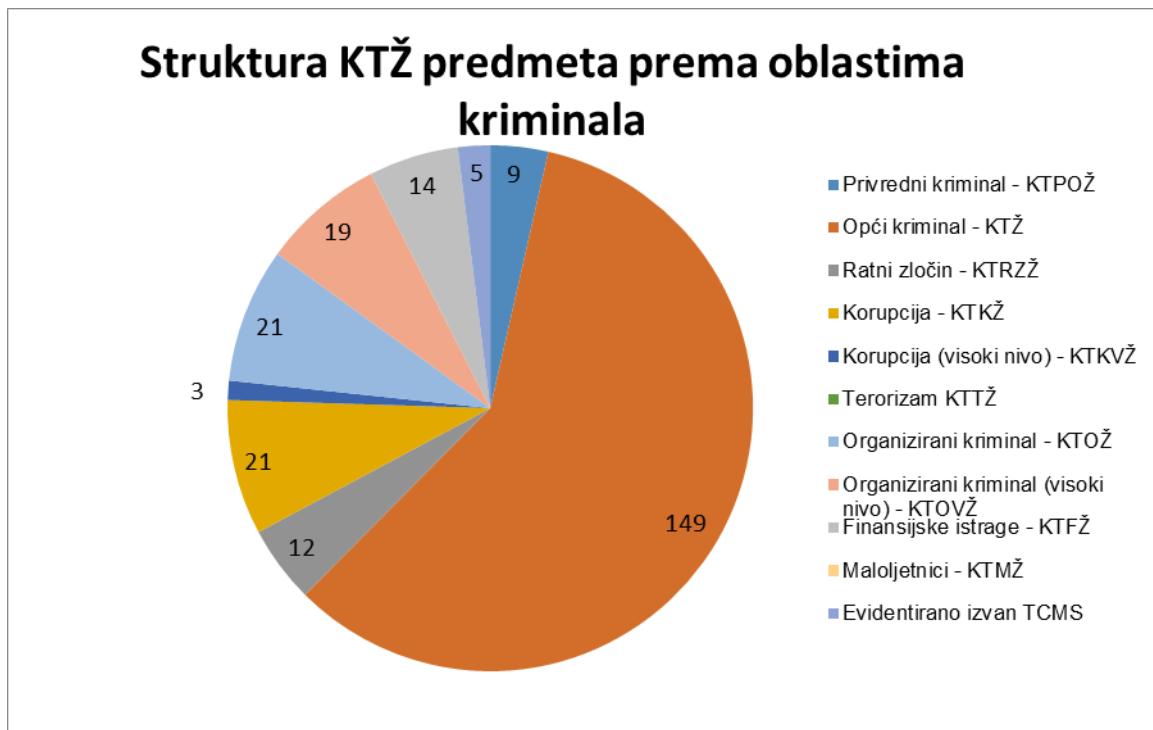
Dana 25.09.2024. godine donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Federalnom tužilaštvu F BiH, a kojim je dodatno uređena sistematizacija radnih mjesta u Federalnom tužilaštvu F BiH, pa i u odnosu na Posebni odjel. Dodatnim uređenjem sistematizacije, s posebnim osvrtom na Posebni odjel, nastoji se postići bolja organiziranost i funkcionisanje Posebnog odjela, na način da je umjesto stručnog saradnika Posebnog odjela – pravnika, sistematizirano radno mjesto stručnog savjetnika Posebnog odjela koji bi bio podrška posebnom zamjeniku, ne samo u pogledu rada na krivičnim predmetima, već i u radu oko poslova kabineta posebnog zamjenika.

Kada je u pitanju uspostava funkcionisanja Posebnog odjela, kao bitna aktivnost Federalnog tužilaštva F BiH ističe se davanje mišljenja za kandidate koji su konkurisali na tužilačke pozicije za Posebni odjel Federalnog tužilaštva F BiH, a na zahtjev VSTV-a BiH. Slijedom toga, 2024. godine, prvi put u mjesecu aprilu, Federalno tužilaštvo F BiH dalo je mišljenje za ukupno 15 kandidata, a koje mišljenje je rezultat pregleda oko 170 predmeta (računajući u odnosu na svih 15 kandidata), u koji pregled su ravnomjerno bili uključeni federalni tužioci. Drugi put u 2024. godini, u mjesecu decembru, Federalno tužilaštvo F BiH je ponovno dalo mišljenje za kandidate koji su konkurisali na tužilačke pozicije za Posebni odjel Federalnog tužilaštva F BiH, a koje mišljenje je nastalo po istom principu pregleda predmeta, ovaj put oko 100 predmeta također u ravnomjernoj raspodjeli pregledanih od strane federalnih tužilaca.

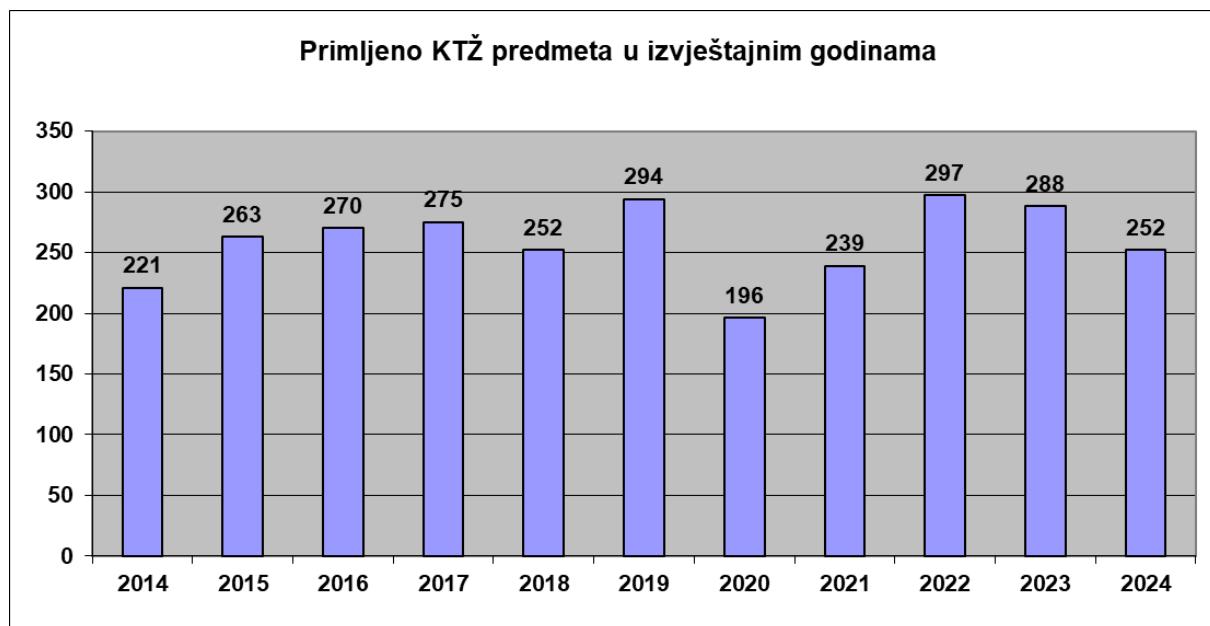
U kadrovskom smislu, i izuzimajući navedene izazove uspostave Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH, poboljšana je kadrovska sposobljenost Federalnog tužilaštva F BiH za obavljanje poslova iz osnovne, trenutne djelatnosti. Međutim, imajući u vidu da složenost i broj predmeta koje zaprima Federalnog tužilaštva F BiH kroz protekle godine kontinuirano bilježi porast, postojeći kadrovski kapaciteti su i dalje nedovoljni za njegov efikasniji rad u smislu što cjelovitijeg i djelotvornijeg obavljanja zakonom propisanih nadležnosti, pri čemu se naročito misli na obezbjeđenje budžetskih sredstava za zapošljavanje određenog broja državnih službenika u svojstvu stručnih savjetnika i stručnih saradnika koji bi pomagali tužiocima.

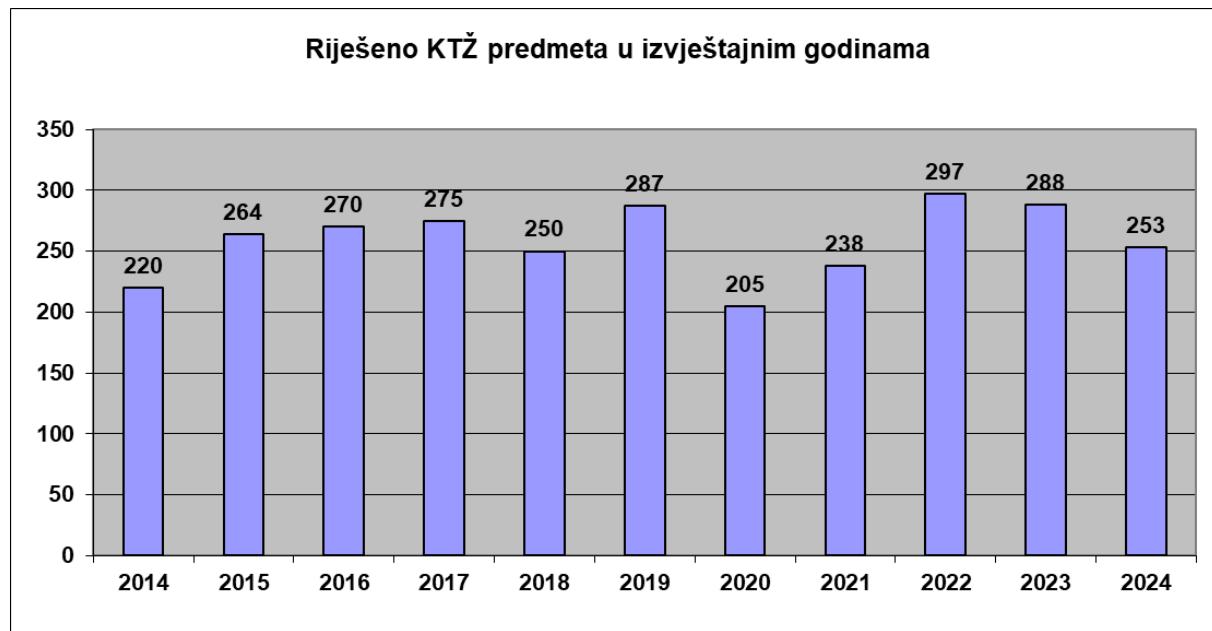
U skladu sa svojim nadležnostima za postupanje u krivičnim predmetima, Federalno tužilaštvo F BiH je protekle godine pred Vrhovnim sudom postupalo u 253 predmeta protiv 387 lica po izjavljenim redovnim pravnim lijekovima – žalbama (KTŽ predmeti). Od navedenog ukupnog broja KTŽ predmeta u radu, njih 9 protiv 14 lica je bilo u oblasti privrednog kriminala, 21 predmeta protiv 27 lica u oblasti korupcije, te 3 predmeta i 11 lica iz oblasti visoke korupcije, 21 predmetu protiv 52 lica u oblasti organizovanog kriminala, te 19 predmeta protiv 55 lica iz oblasti organizovanog kriminala na visokom nivou, 12 predmeta protiv 13 lica u oblasti ratnih zločina, 14 predmeta protiv 25 lica u oblasti finansijskih istraga i 149 predmeta protiv 185 lica u oblasti opšteg kriminala, dok je 5

predmeta protiv 5 lica evidentirano izvan TCMS sistema. Zaključno sa 31.12.2024. godine nijedan predmet nije ostao neriješen.

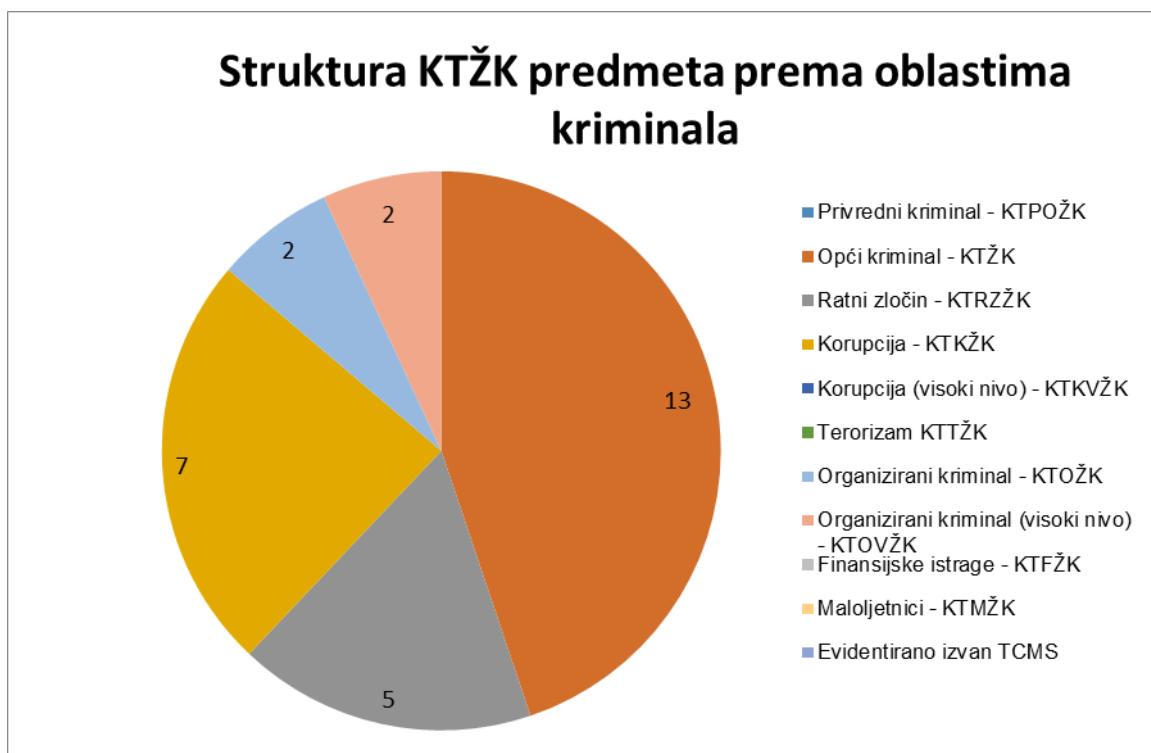

Kada se posmatra obim rada na ovoj vrsti predmeta u periodu od 2014. do 2024. godine, evidentan je blagi porast priliva KTŽ predmeta do 2019. godine, o čemu svjedoči i niže prikazan grafikon, kada je došlo do ponovnog porasta u prilivu ove vrste predmeta, da bi u 2020. godini došlo do značajnijeg pada priliva KTŽ predmeta za 98 predmeta, odnosno za 33,33% u odnosu na 2019. godinu, prouzrokovani pandemijom COVID-19 virusa. Da bi već 2021. godine ponovo došlo do porasta od 43 predmeta, u 2022. za još 58 predmeta. Nakon čega je uslijedio blagi pad priliva.

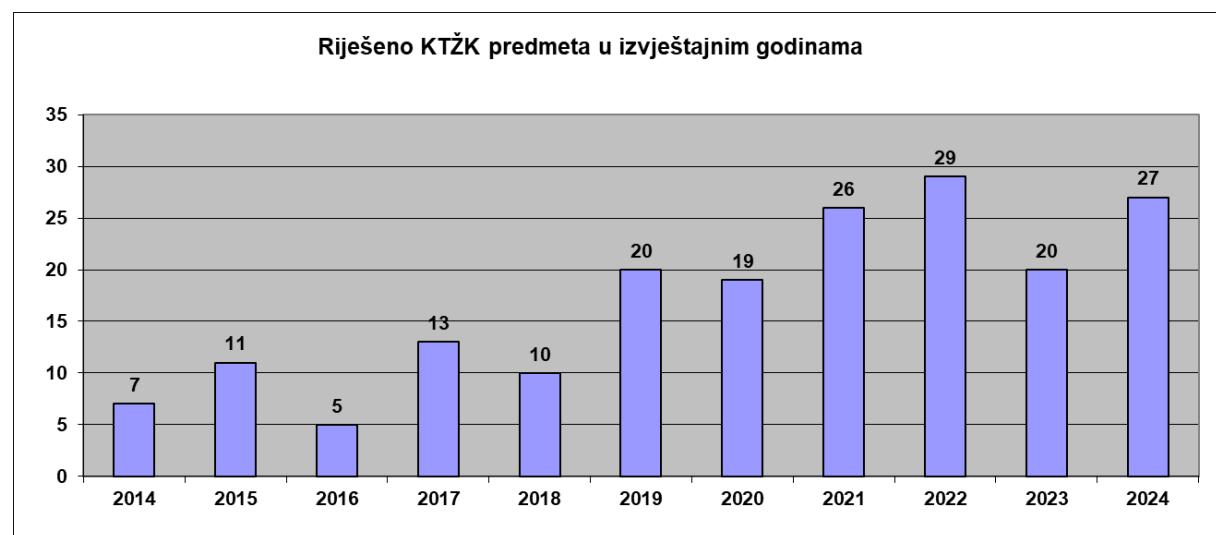
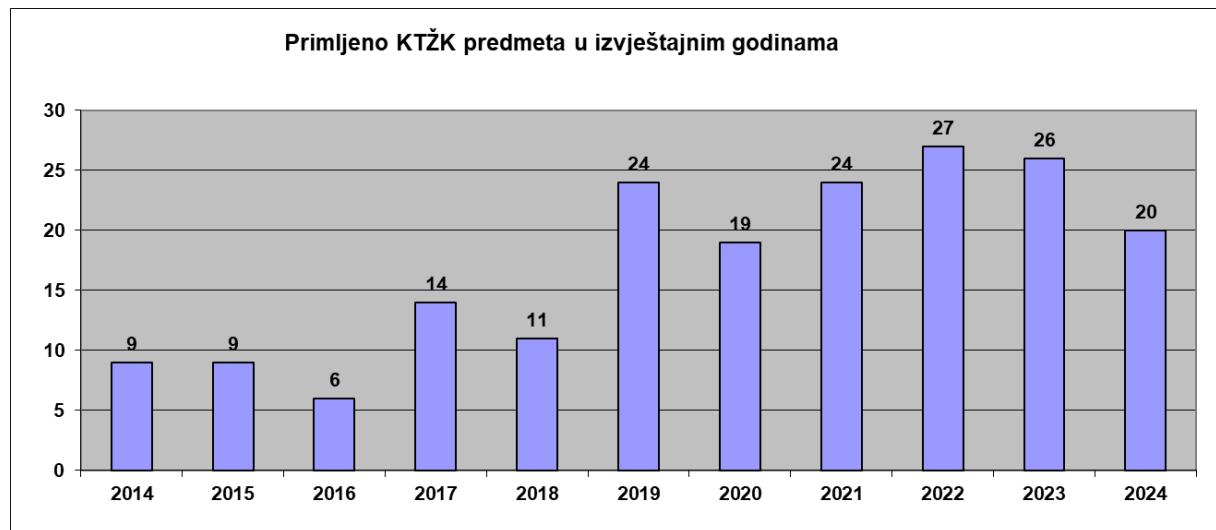

U toku 2024. godine bilo je ukupno u radu 29 predmeta protiv 40 lica u kojima je, uvažavanjem žalbe, ukinuta prvostepena presuda kantonalnog suda i određeno održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom (KTŽK predmeti), i to: , 4 predmeta protiv 8 lica u oblasti organizovanog kriminala, 5 predmeta protiv 5 lica u oblasti ratnih zločina, 7 predmeta protiv 10 lica u oblasti korupcije i 13 predmeta protiv 17 lica u oblasti opštег kriminala. Od navedenih predmeta 2 su ostala neriješena na sudu, pa se očekuje zakazivanje i održavanje pretresa u toku 2025. godine, u cilju donošenja presude.

Iz niže predviđenog grafikona u kojem je obuhvaćen period od 2014. do 2024. godine evidentan je oscilirajući trend broja KTŽK predmeta. Na osciliranje broja ove vrste predmeta od 2014. godine bile su od uticaja izmjene Zakona o krivičnom postupku F BiH,

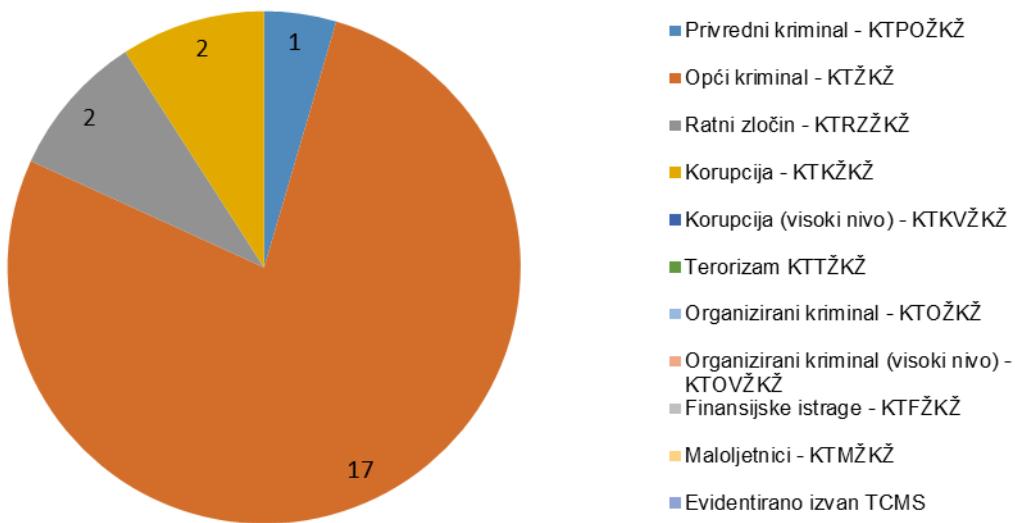
kojima je regulisana nadležnost drugostepenog suda o pravu ukidanja prvostepene presude i vraćanja predmeta prvostepenom суду na ponovno suđenje.¹⁷ Broj primljenih KTŽK predmeta u 2024. godini, u usporedbi sa 2023. godinom je smanjen na 20 u 2024. u odnosu na 26 predmeta u 2023. godini (vidjeti niže grafikone).

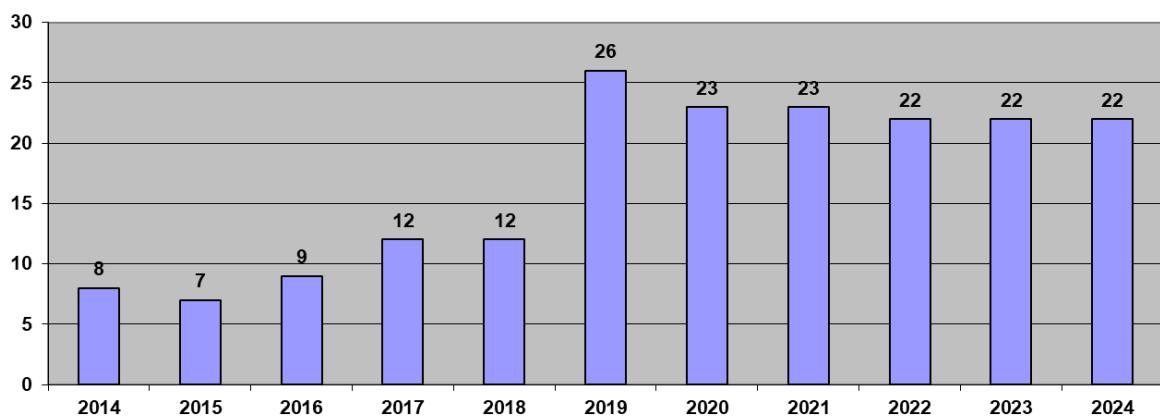
Federalno tužilaštvo F BiH je u 2024. godini u radu imalo i 11 KTŽK predmeta protiv 25 lica, što je isto kao i u 2023. godini. Svi KTŽK predmeti su riješeni u toku 2024. godine.

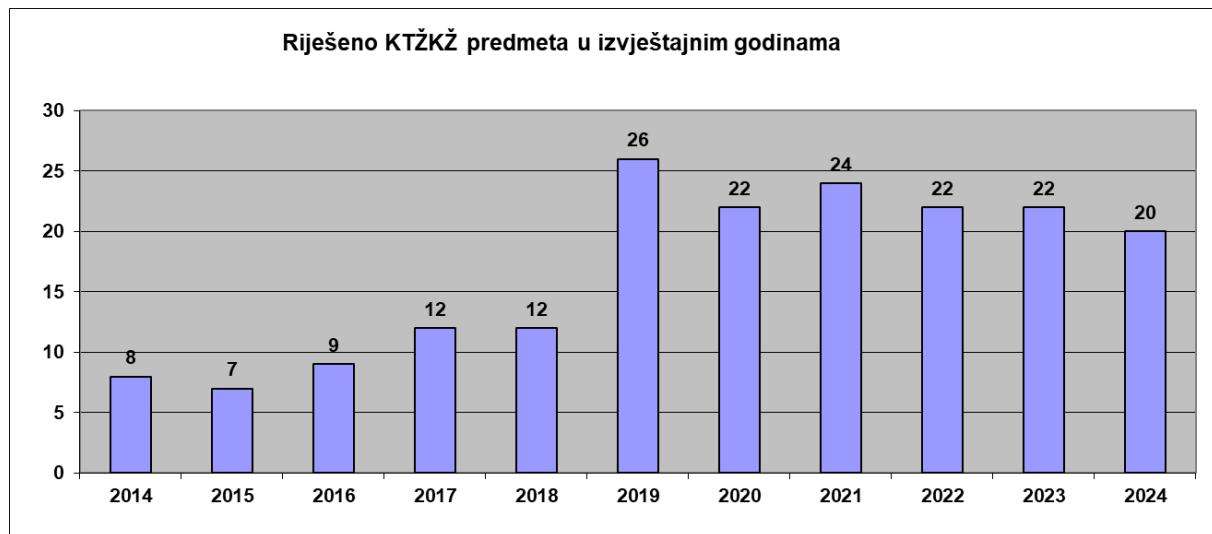
¹⁷ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku F BiH, „Službene novine F BiH“, broj: 8/13.

Struktura KTŽKŽ predmeta prema oblastima kriminala

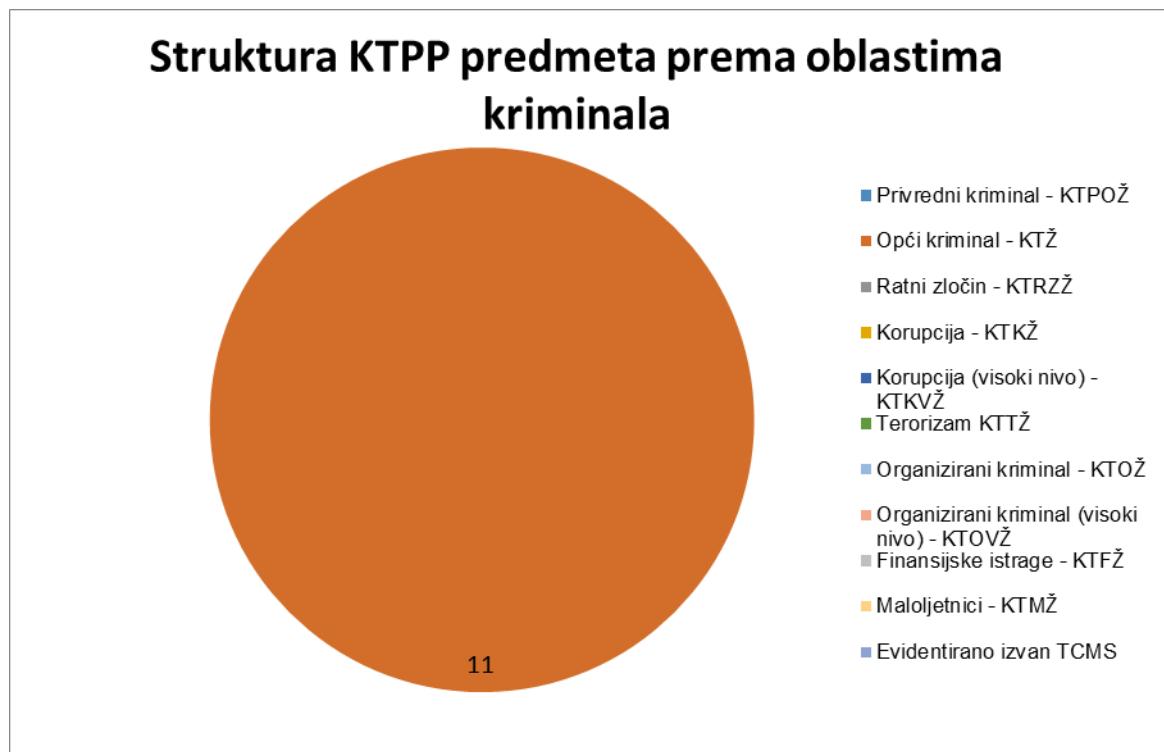

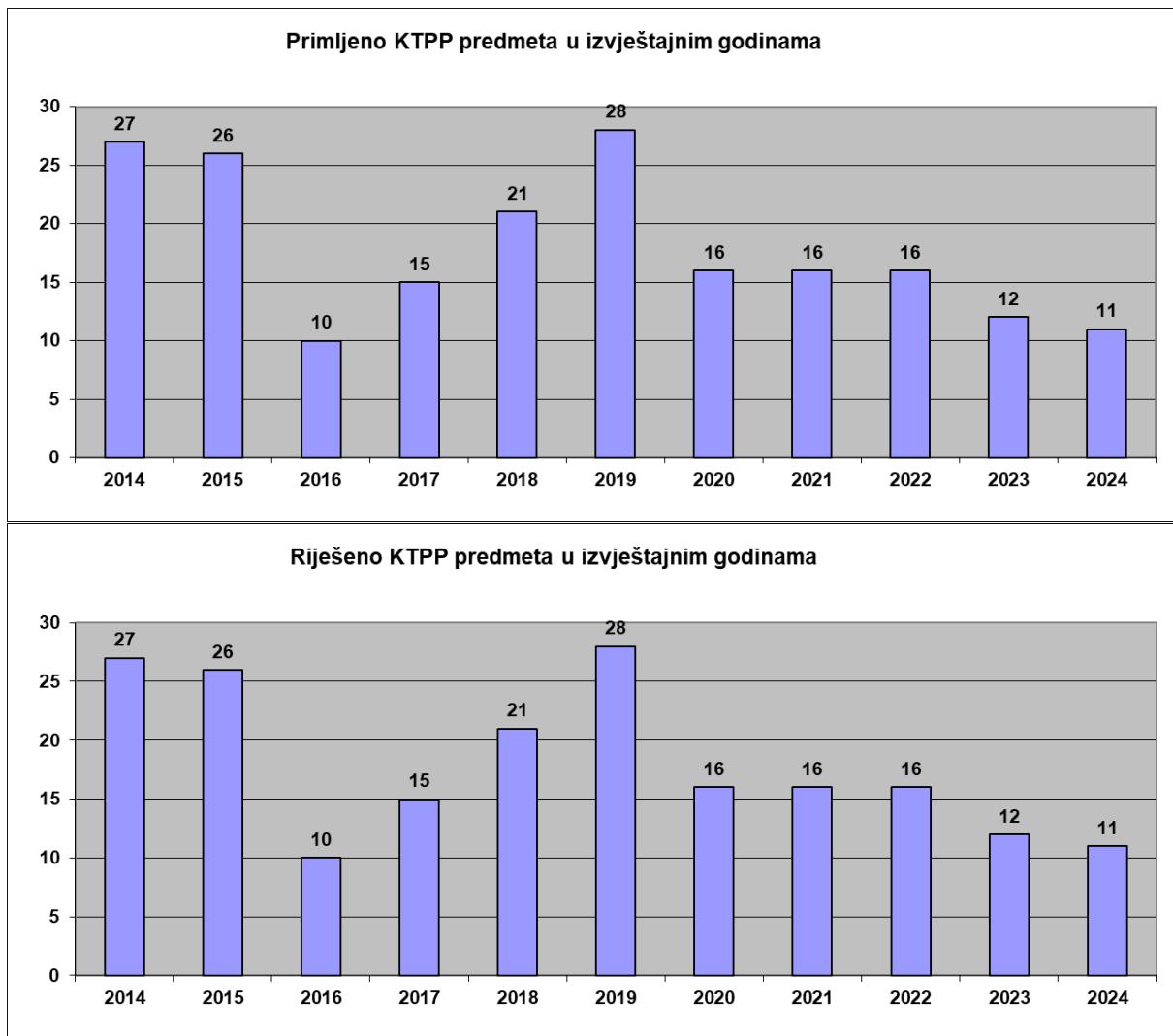
Primljeno KTŽKŽ predmeta u izvještajnim godinama

Riješeno je i 11 predmeta koji se vode po izjavljenom vanrednom pravnom lijeku – zahtjevu za ponavljanje postupka (KTPP), a koji su primljeni i bili u radu tokom 2024. godine, dok je 4 predmeta protiv 4 lica evidentirano izvan TCMS sistema. Od navedenih, svi predmeti su bili u oblasti opštег kriminala.

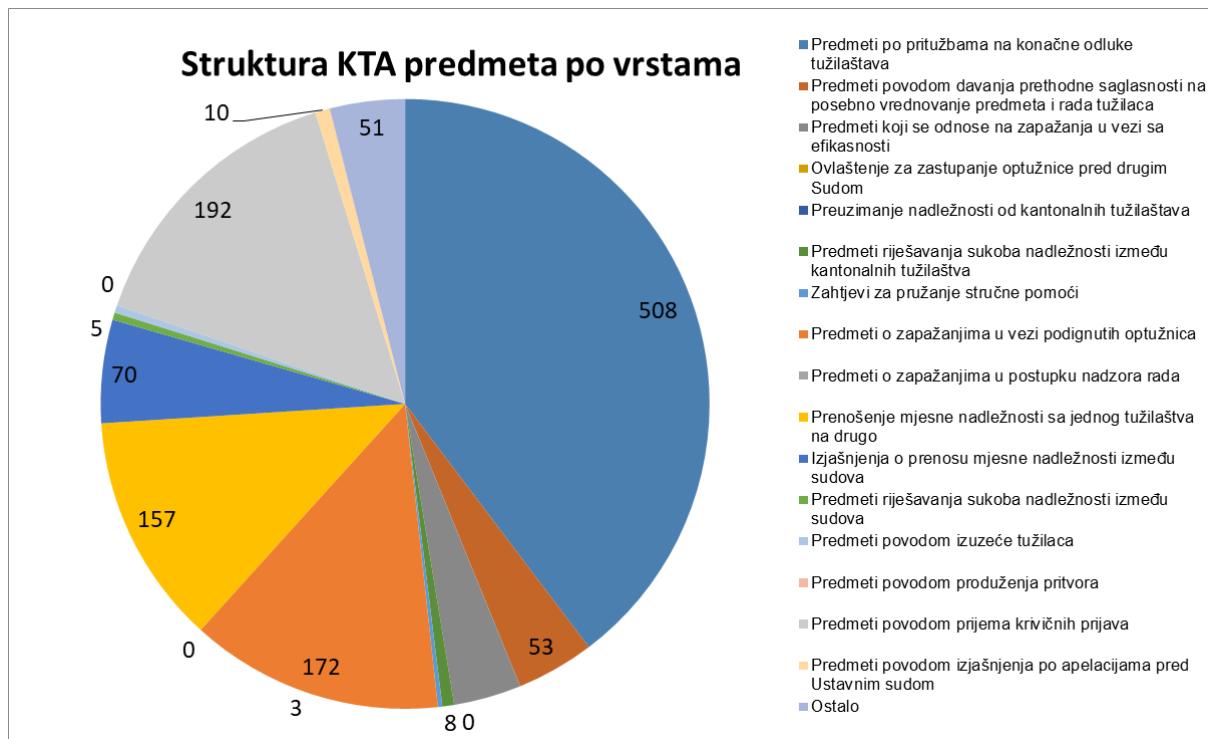
U protekloj godini, Federalno tužilaštvo F BiH je imalo u radu 3 UT predmeta – upravna i prekršajna oblast, te 2 predmeta međunarodne pravne pomoći.

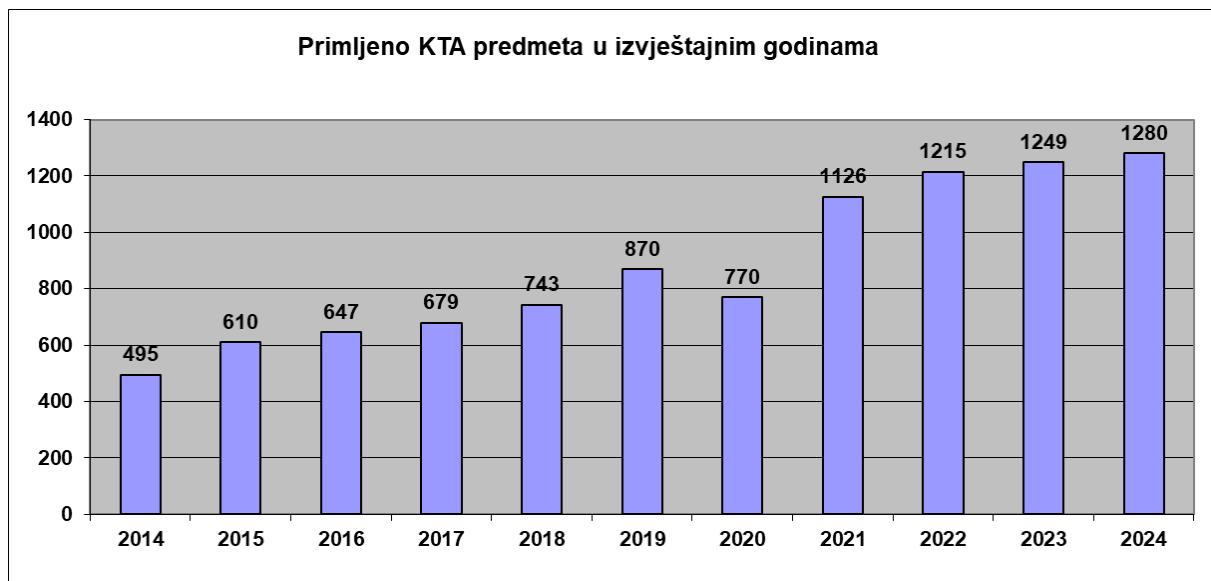
Kada su u pitanju druge vrste krivičnih predmeta, Federalno tužilaštvo F BiH postupa i u predmetima koji se vode pod oznakom KTA i odnose se na:

- *Rješavanje sukoba nadležnosti između kantonalnih tužilaštava (član 51. ZKP F BiH);*
- *Prenošenje mjesne nadležnosti sa jednog na drugo kantonalno tužilaštvo (član 35. ZKP F BiH);*
- *Produženje pritvora (član 149. ZKP F BiH);*
- *Izuzeće tužilaca od postupanja u konkretnim krivičnim predmetima (član 44. ZKP F BiH);*
- *Davanje ovlaštenja kantonalnom tužiocu za zastupanje optužnice pred nadležnim sudom na području drugog kantonalnog tužilaštva (u slučaju kada Vrhovni sud prenese mjesnu nadležnost suda na drugi nadležan sud na području drugog kantona – član 20. stav (2) Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);*
- *Pritužbe na konačne odluke kantonalnih tužilaštava u pojedinačnim predmetima (neprovodenje istrage, obustava istrage – član 20. stav 1. Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);*

- Zapažanja u postupku nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u pojedinačnim predmetima (član 9. i 20. stav (1) Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Zapažanja povodom podignutih optužnica kantonalnih tužilaštava u pojedinačnim predmetima koje se dostavljaju na uvid (član 9. Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Zapažanja u vezi efikasnosti rješavanja prijava, odnosno efikasnosti vođenja i trajanja istraga (član 20. stav (1) Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Zahtjevi kantonalnih tužilaštava za pružanje stručne pomoći (član 9. Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Krivične prijave fizičkih i pravnih osoba (član 48. u vezi s članom 24. ZKP F BiH);
- Izjašnjenja o sukobu nadležnosti između sudova (član 38. ZKP F BiH);
- Izjašnjenja povodom prenošenja mjesne nadležnosti između sudova Član 34. i 35. ZKP F BiH);
- Preuzimanje nadležnosti od kantonalnog tužilaštva (član 20. st. (1) i (2) Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Izjašnjenja povodom apelacija podnesenih Ustavnom суду BiH;
- Predmeti ustupljeni od Tužilaštva BiH;
- Ostale predmete koji se odnose na problematiku krivično-pravne oblasti iz nadležnosti kantonalnih tužilaštava i/ili Federalnog tužilaštvu F BiH.

Od ukupnog broja od 1.303 KTA predmeta u radu u toku 2024. godine, riješeno je njih 1.270, dok je preostalih 33 KTA predmeta, ostalo u radu. Ako posmatramo period 2014. – 2024. ovdje treba naglasiti značajno povećanje priliva predmeta od 360% ili za skoro 800 predmeta više, te oko 10 puta više pritužbi koje su kompleksne i obimne. Pritužbe koje su ostale u radu se odnose na kompleksne i obimne predmete koji se ne mogu završiti u kratkom roku.

Pored navedenih, u Federalnom tužilaštvu F BiH se nalaze i predmeti sa oznakom tajnosti. Stepen povjerljivosti materijala, u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka,¹⁸ određuje se u momentu izrade, odnosno primitka materijala, a određuje ga pošiljalac materijala ili glavni federalni tužilac. Materijal tužilaštva koji je službena tajna označava se sa oznakom „povjerljivo“ ili „interno“, a odnosi se na predmete različite prirode, mada se najčešće radi o određenim „osjetljivim“ istragama, odnosno aktivnostima u okviru takvih istraga. Ovakav materijal – predmeti, čuvaju se zaključani u metalnoj kasi, odvojeno od drugih spisa. Oznakom „interno“ označavaju se akti u vezi sa poslovima uprave Tužilaštva.

Tokom 2024. godine, u Federalnom tužilaštvu F BiH bila su 3 predmeta sa oznakom tajnosti „interno“ i 1 sa oznakom „povjerljivo“ koji su riješeni.

2.2 Ostvarivanje funkcije nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u F BiH

Ostvarivanje funkcije nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u F BiH, koja se implementira kroz ovlaštenja glavnog federalnog tužioca, njegovih zamjenika i federalnih tužilaca, je jedna od osnovnih funkcija Federalnog tužilaštva F BiH.¹⁹

Nadzor nad radom kantonalnih tužilaštava u praksi Federalnog tužilaštva F BiH odvija se kako slijedi.

U drugostepenim krivičnim predmetima (KTŽ) kontrolom kvaliteta izjavljenih žalbi na prvostepene presude kantonalnih sudova, a koje žalbe se rješavaju u drugostepenom postupku pred Vrhovnim sudom F BiH. Postupajući federalni tužioci u tim predmetima bilježe svoja zapažanja, naročito u pogledu kvaliteta izjavljenih žalbi, ta se zapažanja analiziraju i na pogodan način čine dostupnim kantonalnim tužilaštvima.²⁰ Ova vrsta

¹⁸ Zakon o zaštiti tajnih podataka, „Službeni glasnik BiH“ broj: 54/05 i 12/09.

¹⁹ Član 9 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH.

²⁰ Tako su u proteklom periodu ta zapažanja bila iskorištena u 2010. godini za izradu Analize žalbi kantonalnih tužilaštava uloženih na prvostepene presude kantonalnih sudova u F BiH (u periodu 2008. i 2009. godine), koja je bila dostavljena svim kantonalnim tužilaštvima, a osim toga je bila i jedna od razmatranih tema na III

nadzora predstavlja kontinuiran način nadzora koji se obavlja i tokom 2024. godine, tako da će se u narednom periodu ponovno analizirati i aktuelizirati pitanje unapređenja kvaliteta izjavljenih žalbi.

U skladu sa instrukcijom glavnog federalnog tužioca, kantonalna tužilaštva su obavezna da Federalnom tužilaštvu F BiH dostavljaju primjerke podignutih optužnica za krivična djela iz prvostepene nadležnosti kantonalnih sudova u Federaciji BiH, tj. podignutih optužnica protiv lica koja su izvršila krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora od 10 ili više godina ili kazna dugotrajnog zatvora. Federalni tužioci koji su zaduženi za praćenje rada pojedinih kantonalnih tužilaštava pregledaju te optužnice u pogledu pravilnosti i potpunosti činjeničnih opisa izvršenja krivičnih djela i pravilnosti pravnih kvalifikacija krivičnih djela, evidentiraju svoje primjedbe i sugestije, te ih pravovremeno dostavljaju kantonalnim tužilaštima kako bi ova tužilaštva mogla tokom glavnog pretresa, izmjenama optužnica, otkloniti nedostatke na koje je ukazano. Tokom 2019. godine Prošireni kolegij glavnih tužilaca u F BiH je usvojio Zajednički stav²¹ prema kojem će kantonalna tužilaštva prioritetsko postupati u predmetima koji se odnose na krivična djela korupcije i organizovanog kriminala, dok će Federalno tužilaštvo F BiH vršiti pregled svih optužnica podignutih za sva koruptivna krivična djela (bez obzira na propisanu kaznu), kako ona iz nadležnosti kantonalnih tako i iz nadležnosti općinskih sudova.

Bitno je za naglasiti da je glavni federalni tužilac dana 26.08.2021. godine donio Obavezno uputstvo o prioritetskom radu na koruptivnim predmetima visokog nivoa, imajući u vidu novu definiciju korupcije visokog nivoa usvojenu od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, na sjednici održanoj dana 23. i 24.06.2021. godine. Ovim Uputstvom su kantonalna tužilaštva obavezana da rad na predmetima korupcije visokog nivoa učine prioritetskim, što podrazumijeva da predmete koji se nalaze u fazi prijave odmah uzmu u rad i donešu odluku po prijavi, a u predmetima koji se nalaze u fazi istrage intenziviraju rad i u što kraćem roku donešu tužilačku odluku. Kantonalnim tužilaštima je blagovremeno, putem maila i isti dan kada je donešeno, dostavljeno ovo uputstvo na znanje i postupanje. O tome da je donešeno ovo Uputstvo obaviješten je predsjednik VSTV-a i Stalna komisija za efikasnost i kvalitet tužilaštava pri VSTV-u.

U toku 2024. godine, ovom vrstom nadzora pregledane su 173 optužnice od ukupno 174 optužnice u radu, te su data pismena mišljenja o zapažanjima, koja su dostavljena kantonalnim tužiocima u nadležnim kantonalnim tužilaštima, uz napomenu da su dvije optužnice dostavljene 2023. godine ostale nepregledane, te se njihov pregled izvršio odmah početkom 2024. godine. Zapaženo je značajno smanjenje broja pregledanih optužnica, odnosno broj podignutih optužnica od strane kantonalnih tužilaštava za krivična djela iz prvostepene nadležnosti kantonalnih sudova u Federaciji BiH, na način da je u 2024. godini smanjen broj optužnica za 33 u odnosu na 2023. godinu.

U 2024. godini, analizom sadržaja datih mišljenja na pregledane optužnice, uočeno je da su se najčešće primjedbe federalnih tužilaca odnosile na: nedostatke činjeničnih opisa u odnosu na obilježja krivičnog djela (izostavljanje subjektivnog elementa krivičnog djela); propuštanje stavljanja prijedloga za izricanje sigurnosne mjere oduzimanje imovinske koristi

Stručnom savjetovanju tužilaca u BiH, održanom 2010. godine u organizaciji Udruženja tužilaca F BiH. S obzirom na prisutne primjedbe na kvalitet žalbi kantonalnih tužilaca, preporuke iz ove analize aktuelizirane su ponovo krajem 2015. godine po zaključku Kolegija Federalnog tužilaštva.

²¹ Broj A-31/19 od 28.01.2019. godine

pribavljeni krivičnim djelom i dr.; formalno-pravnu urednost, jer pojedini dijelovi optužnica nisu navedeni onim redom kako to proizlazi iz odredbe člana 242. ZKP F BiH; greške prilikom predlaganja dokaza koje treba izvesti na glavnem pretresu (npr. predlaganje da se pročitaju zapisnici o saslušanju svjedoka koji su predloženi da se pozovu i saslušaju na glavnem pretresu, predlaganje čitanja službene policijske zabilješke o obavljenom razgovoru sa svjedokom ili osumnjičenim itd.); propuštanje pozivanja na blanketne propise; propuštanje ulaganja troškovnika o ukupnim troškovima koja su kantonalna tužilaštva imala u fazi istrage, a shodno odredbi člana 199 stav 4 ZKP-a F BiH; te da naredbe suda i tužilaštva nisu sadržajno pozicionirane u optužnicama kao dokazni prijedlozi koje treba izvesti na glavnem pretresu, a koje naredbe služe kao dokaz o zakonitosti dokaza.

U postupku rješavanja pritužbi podnosioca prijave i/ili oštećenog na konačnu odluku glavnog kantonalnog tužioca o neprovodenju istrage (član 231. st. 3. i 4. ZKP F BiH), odnosno u postupku rješavanja pritužbi oštećenog na konačnu odluku glavnog kantonalnog tužioca o obustavi istrage (član 239. stav 2. ZKP F BiH), federalni tužioci, u cilju ispitivanja osnovanosti pritužbe, pribavljaju krivični predmet kantonalnog tužioca i tom prilikom vrše nadzor da li je u konkretnom slučaju pravilno primjenjen Krivični zakon F BiH (član 20. Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH). O ishodu rješavanja pritužbe obavještava se podnositac pritužbe i kantonalno tužilaštvo. Ova vrsta nadzora predstavlja najčešći način vršenja nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava, a ovaj nadzor odnosi se takođe i na pritužbe zbog neefikasnog postupanja kantonalnih tužilaštava u krivičnim predmetima, kada se kantonalnim tužilaštвима daju konkretnе upute u pogledu prioritetnog i efikasnog rješavanja tih predmeta. Treba napomenuti da ova vrsta nadzora zaslužuje posebnu pažnju kako zbog prakse Ustavnog suda BiH u pogledu pravilne primjene člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i konkretnih odluka, u kojima je predmet ocjene tog Suda bilo i pitanje rješavanja predmeta od strane tužilaštava u razumnom roku, tako i zbog obaveze realizacije planova rješavanja starih predmeta, te sprečavanja nastupanja zastarjelosti krivičnog gonjenja u tim predmetima. Iz tih razloga, kao i zbog ostvarivanja i zaštite prava oštećenih, te neophodnosti ujednačavanja prakse postupanja kantonalnih tužilaštava, glavni federalni tužilac je u prethodnim godinama donio više odgovarajućih opštih obaveznih uputstava, čija se implementacija redovno prati. Ovakva praksa Federalnog tužilaštva F BiH ocjenjena je kao dobra praksa te preporučena ostalim tužilaštвима u BiH u „Dijagnostičkoj analizi integriteta pravosudnog sektora u BiH i mogućih rizika nastanka korupcije ili neetičkog ponašanja u pravosuđu“ USAID-ovog Projekta pravosuđa u BiH koji je podržan od VSTV BiH. U zadnjih pet godina, uočen je konstantan rast broja pritužbi upućenih Federalnom tužilaštvu F BiH koji se ogleda u visini od 72,79 %.

Redovan i značajan način vršenja nadzora rada kantonalnih tužilaštava obavlja se kroz neposredne dvodnevne ili trodnevne posjete federalnih tužilaca kantonalnim tužilaštвима, kojom prilikom se kontroliše rad tih kantonalnih tužilaštava u skladu sa Uputstvom o postupku nadzora rada kantonalnih tužilaštava u F BiH koje donosi glavni federalni tužilac, a koje se prethodno razmatra i usvaja na Kolegiju Federalnog tužilaštva F BiH. Nakon završetka posjeta i pregleda rada, federalni tužioci sačinjavaju pojedinačne izveštaje za svako kantonalno tužilaštvo sa opisom zatečenog stanja i prijedlogom mjera odnosno preporuka za oticanjanje uočenih nepravilnosti. Prilikom svakog narednog pregleda, obavezno se pažnja poklanja i provedbi prethodno datih preporuka. Ovaj vid nadzora obavlja se već duži niz godina, međutim, u 2019. godini, nije obavljen, budući da je

novim Kriterijima za ocjenjivanje rada tužilaca u BiH²² propisana obaveza Federalnog tužilaštva F BiH da izvrši pregled i sačini mišljenje o jednom predmetu svih kantonalnih tužilaca i da sačini analitičku ocjenu za pet predmeta svih glavnih kantonalnih tužilaca koji podliježu obavezi neposrednog zaduživanja i rada na predmetima. Stoga je, uslijed objektivne nemogućnosti da se izvrši redovni nadzor rada kantonalnih tužilaštava uz analitičko ocjenjivanje navedenih predmeta, a imajući u vidu da analitički predmet takođe predstavlja jedan vid nadzora rada kantonalnih tužilaštava, odlučeno da se redovni nadzor u smislu posjeta kantonalnim tužilaštвима odgodi za 2020. godinu. Nadzor nad kontrolom kantonalnih tužilaštva u toku 2020. godine, nije obavljan u klasičnom smislu, radi razloga uzrokovanih pandemijom COVID – 19, te je nadzor kantonalnih tužilaštava, prema ranijoj praksi, u toku 2021. godine obavljen prilagođavajući se objektivnim i adekvatnim uslovima.

Početkom 2024. godine glavni federalni tužilac donio je Obavezno uputstvo o postupku nadzora rada kantonalnih tužilaštava u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2024. godinu, broj: A-203/24 od 29.03.2024. godine, čija suština se ogleda u tome da je stavljen prioritet vršenja nadzora neposredno u kantonalnim tužilaštвима, dok je predmet nadzora bio postupanje kantonlanih tužilaca u predmetima krivičnog djela Nasilje u porodici i drugih srodnih krivičnih djela koja su učinjena prema članu porodice u KT i KTA fazi, bez obzira da li je u tim predmetima donesena negativna tužilačka odluka ili je podginuta optužnica, tj. postupanje kantonalnih tužilaca u ovim predmetima od podnošenja krivične prijave do donošenja odluke. Prilikom nadzora, federalni tužioci su usmjerili pažnju na zakonitost, efikasnost i ažurnost postupanja kantonalnih tužilaca u radu na predmetima ove vrste, počev od analize blagovremenosti postupanja po krivičnoj prijavi odnosno izvještaju policijskih agencija o počinjenom krivičnom djelu, nalaganja preduzimanja pojedinih radnji provjere navoda prijave, nalaganja preduzimanja radnji dokazivanja, a naročito međusobne saradnje svih organa koji učestvuju u krivičnom postupku i pružaju zaštitu žrtvama nasilja u skladu sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici („Službene novine F BiH“ broj: 20/13 i 75/21), formalnu i suštinsku ispravnost donesenih naredbi i dostatnost njihovih obrazloženja (naredbe o provođenju istrage, naredbe o neprovоđenju istrage, naredbe o obustavi istrage, naredbi za preduzimanje pojedinačnih radnji dokazivanja), formalnu i suštinsku ispravnost optužnica, da li je dovoljno opisano krivično djelo, da li je potpuna pravna kvalifikacija, da li je prijedlog dokaza precizno i sveobuhvatno naveden, te da li su okolnosti na koje se osumnjičeni ispituju u istrazi sadržane i u Naredbi o provođenju istrage, a kasnije i u optužnici u predmetima u kojima je ista eventualno podignuta, postupanje tužioca po eventualno zaključenim sporazumima o priznanju krivnje, predložena sankcija, te eventualno postojanje uslova za opoziv uslovne osude i za podnošenje žalbe.

Osim navedenog, po istom Obaveznom uputstvu predmet nadzora su bile i naredbe o neprovоđenju istrage i naredbe o obustavi istrage u predmetima u kojima nisu podnesene pritužbe, neovisno o vrsti predmeta. Prilikom nadzora, federalni tužioci usmjerili su pažnju na zakonitost, efikasnost i ažurnost postupanja kantonalnih tužilaca, počev od analize blagovremenosti postupanja po krivičnoj prijavi odnosno izvještaju policijskih agencija o počinjenom krivičnom djelu, nalaganja preduzimanja pojedinih radnji provjere navoda prijave, nalaganja preduzimanja radnji dokazivanja, formalnu i suštinsku ispravnost donesenih naredbi i dostatnost njihovih obrazloženja (naredbe o neprovоđenju istrage, naredbe o provođenju istrage, naredbe za preduzimanje pojedinačnih radnji dokazivanja, naredbe o obustavi istrage), te posebno pravilnost obavještavanja procesnih subjekata u skladu sa odredbom člana 231. stav 4. i člana 239. stav 2. ZKP F BiH.

²² „Službene novine BIH“ broj: 93/18

U skladu sa prethodno navedenim Uputstvom, federalni tužioci su bili u obavezi sa liste predmeta odabratи по deset predmeta i izvršiti pregled istih, a iz posljednje dvije godine, dok bi u slučaju nedovoljnog broja predmeta nadzor obuhvatio predmete starije od dvije godine. Ukoliko kantonalno tužilaštvo ne bi imalo dovoljno predmeta za jednu oblast nadzora, uzelo bi se više predmeta iz druge oblasti. Dužnost federalnih tužilaca bila je sačiniti izvještaje o izvršenom nadzoru rada kantonalnih tužilaštava. O donesenom Uputstvu blagovremeno su obaviještena i upoznata kantonalna tužilaštva, kako bi mogli pristupiti ispunjavanju obaveza propisanih uputstvom. U konačnici, u pogledu ove vrste nadzora, može se zaključiti da su tokom 2024. godine, u Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo tri federalna tužioca, a u Kantonalnom tužilaštvu Bosansko – podrinjskog kantona Goražde jedan tužilac, izvršili pregled predmeta, svaki od po deset, dok su u preostalim kantonalnim tužilaštвима по два federalna tužioca izvršili pregled od по 10 predmeta, što značи да је ovom vrstom nadzora у 2024. години pregledano ukupno 200 predmeta. Kao što je to bilo i prethodne godine, почетком 2025. године ће бити извршена анализа закључака izvedenih provedenim nadzorima rada kantonalnih tužilaštava, te ће иста бити представљена свим glavnim kantonalnim tužiocima na Proširenem kolegiju glavnih tužilaca u F BiH.

U skladu sa Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštвима u BiH i drugim aktima VSTV-a BiH donesenim radi pravilne primjene ovog pravilnika, glavni federalni tužilac je obavlјao nadzor nad realizacijom planova rada i planova rješavanja starih predmeta kantonalnih tužilaštava, putem analize izvještaja o rezultatima rada kantonalnih tužilaštava, kao i nadzor nad priznavanjem većeg vrednovanja predmeta od strane glavnih kantonalnih tužilaca.

Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u BiH²³, donesenim почетком 2022. godine od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, propisana je nova nadležnost Federalnog tužilaštva F BiH, a koja se ogleda u davanju saglasnosti po zahtjevima za posebna vrednovanja predmeta, kako u odnosu na veće vrednovanje predmeta prema članu 8. Pravilnika, tako i posebno vrednovanje rada tužioca u tužilačkom timu sukladno članu 10. Pravilnika, kao i posebno vrednovanje rada tužioca u presigniranom ili ustupljenom predmetu prema članu 11. Pravilnika. Proširenjem postojećih nadležnosti Federalnog tužilaštva F BiH propisivanjem nove, naprijed navedene, neminovno je доšло до povećanja broja predmeta. U cilju osiguravanja ujednačenog pristupa Federalnog tužilaštva F BiH prilikom odlučivanja о заhtjevima za posebna vrednovanja predmeta, u ranijem periodu održano je više Kolegija na kojima su zajednički razmatrani predmeti ove vrste, nakon čega se, radi ujednačavanja postupanja federalnih tužilaca, uspostavila interna praksa dostavljanja datih saglasnosti putem elektronske pošte ostalim federalnim tužiocima i stručним savjetnicima.

U skladu sa ranijim obavezним uputstvima glavnog federalnog tužioca, kantonalna tužilaštva redovno izvještavaju Federalno tužilaštvo F BiH dostavljajući podatke o predmetima u kojima je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja. Polazeći od toga da je članom 12. stav (1) Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH („Službene novine F BiH“, broj 19/03) utvrđena obaveza Federalnog tužilaštva F BiH da prati i proučava probleme iz prakse tužilaštava u Federaciji BiH koji su od značaja za primjenu Krivičnog zakona F BiH, a članom 9. stav (1) istog Zakona obaveza glavnog federalnog tužioca da nadzire rad kantonalnih tužilaštava u cilju garantovanja zakonitosti i efikasnosti postupaka, proučavajući

²³ „Službeni glasnik BiH“, br. 6/22, 76/22 i 3/24.

praksi kantonalnih tužilaštava, vršeći nadzor tokom 2021. godine u pogledu predmeta u kojima je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja, glavni federalni tužilac je opazio odstupanje od dosljedne primjene Krivičnog Zakona F BiH u kantonalnim tužilaštvima kada je u pitanju utvrđivanje postojanja prekida zastarjelosti krivičnog gonjenja po osnovu toga da li je učinitelj učinio isto tako teško ili teže krivično djelo (član 16. stav (4) Krivičnog zakona F BiH). Imajući u vidu navedeno, glavni federalni tužilac je kantonalnim tužilaštvima izdao instrukciju kojom je ukazano na zakonsku obavezu dosljedne i potpune primjene materijalnog prava, u okviru čega je u predmetima sa poznatim počiniocem neophodno izvršiti potpune provjere postojanja prekida zastarjelosti krivičnog gonjenja, kako da li je poduzeta procesna radnja radi gonjenja zbog učinjenog krivičnog djela, tako i da li je učinitelj, u vrijeme dok teče rok zastarjelosti, učinio isto tako teško ili teže krivično djelo, a sve u skladu sa članom 16. st. (3) i (4) Krivičnog zakona F BiH. Istovremeno, zaduženi su glavni kantonalni tužioci da po prijemu instrukcije urede internu proceduru kontrole primjene stavova navedenog člana prilikom donošenja negativnih tužilačkih odluka i o načinu interne procedure upoznaju Federalno tužilaštvo F BiH.

U saradnji sa projektним timom VSTV-a BiH (Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta) u toku 2024. godine, održane su dvije sjednice Proširenog kolegija glavnih tužilaca u F BiH posvećene pitanju strateškog planiranja, uz napomenu da je u aprilu 2024. godine usvojen Strateški okvir za rad tužilaca u tužilaštvima u F BiH za period 2024. – 2026. godine, a kojim su utvrđeni konkretni ciljevi djelovanja i rada kantonalnih tužilaštava u narednom periodu.

U proteklim godinama, kroz IPA projekte Evropske unije podržavan je rad na predmetima ratnih zločina, kroz koje su bila predviđena sredstva za finansiranje plaće stručnog osoblja za potrebe rada na ovim predmetima i ispunjavanja projektnih zadataka. Posljednji takav projekat okončan je zaključno sa 31.12.2022. godine, te se stoga rad na predmetima ratnih zločina u 2024. godini odvijao se u sklopu redovnih (a ne projektnih) aktivnosti federalnih tužilaca i stručnih savjetnika.

Nadzor rada u predmetima ratnih zločina odvijao se putem kontrole predmeta u žalbenom postupku, donošenja odluka po pritužbama na odluke kantonalnih tužilaštava o obustavi i neprovodenju istrage, kontrole optužnica, te kroz redovnu razmjenu informacija kroz davanje uputa i sugestija kantonalnim tužiocima u rješavanju konkretnih predmeta ratnih zločina. Nadležnim tijelima su, na obrascima koje je pripremilo Visoko sudska i tužilačko vijeće BiH, kvartalno dostavljani izvještaji o radu na predmetima ratnih zločina u Federaciji BiH, prikupljanjem i kompiliranjem podataka kantonalnih tužilaštava, za periode od početka godine do kraja tromjesečja za koje se izvještaj podnosi (tromjesečni, šestomjesečni, devetomjesečni i godišnji), pa su u toku 2024. godine izrađena i dostavljena četiri takva izvještaja. Kroz predmetno izvještavanje je vidljiv napredak u procesuiranju predmeta ratnih zločina, a praćenjem na kvartalnom nivou VSTV BiH, zatim (od njegovog konstituiranja) Nadzorno tijelo za praćenje provedbe Revidirane državne strategije, ali i glavni federalni tužilac, bili su u mogućnosti kontinuirano pratiti rezultate rada na predmetima ratnih zločina i blagovremeno ukazivati na eventualne mogućnosti poboljšanja rezultata, što su i činili. Broj osuđujućih presuda bio je 11 na nivou Federacije, što je smanjenje u odnosu na 2023. godinu kada je taj broj iznosio 18.

Tužioci i osoblje koje radi na predmetima ratnih zločina u kantonalnim tužilaštvima i u Federalnom tužilaštvu F BiH redovno učestvuju na edukacijama, radionicama, sastancima i obukama iz ove oblasti, unapređujući tako svoja znanja i vještine, te razmjenjujući iskustva.

Potrebno je podsjetiti i da je dana 04.01.2021. godine glavni federalni tužilac donio Obavezno uputstvo o obligatornom poštivanju ciljeva i mjera utvrđenih Revidiranom

državnom strategijom za rad na predmetima ratnih zločina, kao i odluka, zaključaka i preporuka Nadzornog tijela, po kojem su dužni postupati svi kantonalni tužioci koji su zaduženi predmetima ratnih zločina. Donošenjem ovog Uputstva postupljeno je po Smjernicama Visokog sudskega i tužilačkog vijeća BiH za glavne tužioce i Odluci Visokog sudskega i tužilačkog vijeća BiH o izmjenama i dopunama Smjernica od 15. i 16.12.2020. godine.

Važno je naglasiti da je glavni federalni tužilac u mjesecu septembru 2024. godine učestvovao na Regionalnoj konferenciji tužilaca o saradnji u procesuiranju ratnih zločina, koja je održana u Podgorici, a čiji domaćin je bilo Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, uz učešće Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične tribunale i uz podršku UNDP. Fokus Regionalne konferencije bio je rad na ustupanju predmeta iz BiH drugim pravosuđima u regiji u fazi istrage, te razvijanje konkrenih planova za ustupanje ovih predmeta, kao i ona pitanja koja prate ovu tematiku. U pogledu navedenog, izdvaja se to da je stavljen akcenat na održavanje i intenziviranje komunikacije između tužilaštva koje ustupa predmet i tužilaštva koje takav predmet prihvata. Također, suštinski je potencirano da imovinskopravni zahtjevi oštećenih budu rješavani u toku krivičnog postupka, potom zaključivanje međusobnih sporazuma o saradnji i podršci žrtvama i svjedocima između tužilaštava, ukoliko takvi sporazumi do sada nisu zaključeni, te da se tužilaštva iz regije konsultuju sa Mehanizmom.

Počev od 2003. godine, glavni federalni tužilac je, u saradnji sa Kolegijem Federalnog tužilaštva F BiH, dao više mišljenja i odgovora na postavljena pitanja kantonalnih tužilaštava koja su se odnosila na primjenu Krivičnog zakona F BiH i Zakona o krivičnom postupku F BiH, kao i obaveznih uputstava opšteg i pojedinačnog karaktera. Prilikom pregleda rada kantonalnih tužilaštava i pregleda pojedinačnih krivičnih predmeta, nadzor se usmjerava i na provođenje datih obaveznih uputstava. Svrha ovih aktivnosti bila je usmjerena na rješavanje dilema u primjeni materijalnog ili procesnog zakona, ujednačavanje prakse postupanja kantonalnih tužilaštava, poboljšanje efikasnosti rada kantonalnih tužilaštava, te sprečavanje nastupanja zastarjelosti krivičnog gonjenja. Međutim, stečena iskustva u ovoj vrsti nadzora ukazuju na to da kantonalna tužilaštva, kako zbog objektivnih, tako i zbog subjektivnih okolnosti, ne posvećuju dovoljno pažnje provođenju obaveznih opštih ili pojedinačnih obaveznih uputstava, zbog čega će i u narednom periodu ovoj vrsti nadzora biti posvećena posebna pažnja.

U mjesecu martu 2020. godine potpisani je Sporazum o uspostavljanju Koordinacijskog tijela glavnih tužilaca između Tužilaštva BiH, Federalnog tužilaštva F BiH, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i Tužilaštva BD. Članom 4. ovog Sporazuma određeno je da će Koordinacijsko tijelo odluke iz svoje nadležnosti (član 3. Sporazuma) donositi u obliku preporuka, zaključaka i prijedloga, a na osnovu kojih će glavni tužioci na koje se preporuka odnosi donositi obavezujuća uputstva za postupanje.

Nadležnosti Koordinacijskog tijela propisane su članom 3. Sporazuma i iste podrazumijevaju razmatranje sukoba nadležnosti između tužilaštava u Bosni i Hercegovini u situacijama kada zakonom nije propisan način rješavanja sukoba nadležnosti i kada su iskorišteni svi prethodni načini rješavanja sukoba nadležnosti koji nisu doveli do rješenja. Zatim, razmjenu informacija i koordinaciju sprovodenja istraga koje su u toku, a koje se sprovode u više tužilaštava koja su potpisnici ovog Sporazuma, s ciljem unaprijeđenja zakonitosti i efikasnosti rada. Također, ovim Sporazumom predviđeno je unaprijeđenje saradnje i rješavanje drugih pitanja koja su u nadležnosti tužilaštava u Bosni i Hercegovini.

Nakon sastanka Koordinacijskog tijela, održanog 11.12.2020. godine, sukladno pozitivnim propisima, Sporazumu i zaključku sa ovog sastanka, glavni federalni tužilac donio je Obavezno uputstvo o postupku rješavanja sukoba nadležnosti između kantonalnih

tužilaštava u F BiH i drugih tužilaštava u BiH, broj: A-7/21 od 06.01.2021. godine. Zaključenjem predmetnog Sporazuma, te u konačnici donošenjem ovog konkretnog Obaveznog uputstva kojim je glavni federalni tužilac propisao postupak rješavanja sukoba nadležnosti, prevaziđen je pravni vakum kada su u pitanju sukobi nadležnosti između kantonalnih tužilaštava u F BiH i drugih tužilaštava u BiH, što predstavlja efikasan alat u pogledu ovog sui generis sukoba nadležnosti.

Tokom 2024. godine, glavni federalni tužilac učestvovao je u radu na sastancima Koordinacionog tijela glavnih tužilaca, a koji su zakazivani po iskazanim predmetima u kojima postoji sukob nadležnosti. Sukladno navedenom Sporazumu, Federalno tužilaštvo F BiH je u dva predmeta, na osnovu inicijative kantonalnih tužilaštava, iniciralo rješavanje pitanja sukoba nadležnosti, te je u oba predmeta došlo do sporazumijevanja da je nadležno tužilaštvo izvan Federacije BiH.

U 2024. godini, održana su četiri sastanaka rukovodilaca tužilaštava i policijskih tijela na strateškom nivou – Strateški forum, a u čijem je radu učestvovao i glavni federalni tužilac. Sastanci su održavani u Sarajevu, Brčkom i Banja Luci. Fokus navedenih sastanaka u 2024. godini bilo je praćenje napretka u realizaciji preporuka Peer Review misije Evropske komisije, datih u Trećem Peer Review izvještaju – stručnoj analizi borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije na osnovu konkretnih predmeta, s posebnim fokusom na predmete korupcije i organizovanog kriminala na visokom nivou. Također, Strateški forum razmatrao je i prijedlog rješenja u vezi s kriptovalutama, te postupanja i saradnje policije i tužilaštava u vezi s informisanjem javnosti. Na četvrtom sastanku, glavni federalni tužilac informisao je Strateški forum da je nakon prošlogodišnjeg sastanka, na inicijativu FT F BiH, u 11. mjesecu oformljena radna grupa za izradu jedinstvenih procedura kojim će se jasno urediti postupanje i koordinacija između nadležnih tužilaca, službenika sudske policije i policijskih službenika organa unutrašnjih poslova, a u vezi postupanja u slučajevima dojava o postavljenim minsko – eksplozivnim napravama u zgradama pravosudnih institucija u Federaciji BiH. Nakon izrade jedinstvenih procedura, iste će biti proslijedene svim MUP-ovima i tužilaštima.

2.3 Ostale aktivnosti u krivičnoj oblasti

Federalni tužioci su članovi radnih i ekspertnih grupa koje prate implementaciju postojećih propisa iz oblasti krivičnog zakonodavstva u cilju unaprijedenja praksi pravosudnih organa, te izrade prijedloga za poboljšanje i usklađivanje domaćih zakona sa međunarodnim konvencijama iz relevantnih oblasti i njima garantovanim standardima ljudskih prava i sloboda, kao i radnih grupa koje su obrazovane radi implementacije određenih projekata. Tužioci Federalnog tužilaštva F BiH aktivni su učesnici i u izradi različitih drugih zakona, podzakonskih akata i strateških dokumenata iz krivično – pravne oblasti.

Tokom 2024. godine, glavni federalni tužilac je zakazivao redovne i vanredne sjednice Kolegija Federalnog tužilaštva F BiH na kojima je razmatran širi spektar pitanja, kako onih iz nadležnosti Federalnog tužilaštva F BiH, tako i onih koji se tiču problema u praksi u tužilačkom sistemu Federacije BiH. Na sjednicama Kolegija razmatrani su zahtjevi za davanje pravnih mišljenja kako onih eksternih tako i internih kada su npr. u pitanju mišljenja na obavezna uputstva koja donosi glavni federalni tužilac, zatim je Kolegij donosio odluke iz svoje nadležnosti, razmatrana i analizirana obimna i kompleksna pravna pitanja iz prakse kantonalnih tužilaštava itd..

Glavni federalni tužilac je, kao predstavnik Federalnog tužilaštva F BiH, tokom 2024. godine učestvovao u radu Upravnog odbora J.U. Centar za edukaciju sudija i tužilaca F BiH (CEST F BiH), u svojstvu potpredsjednika Upravnog odbora.

Osim posjeta glavnog tužioca USKOK-u u Zagrebu (R. Hrvatska) i Regionalnoj konferenciji tužilaca o saradnji i procesuiranju ratnih zločina u Podgorici (Crna Gora), kako je to već naprijed u Izvještaju navedeno i elaborirano, ističu se i slijedeće značajne posjete glavnog federalnog tužioca.

U vremenskom periodu 14. – 17.05.2024. godine, glavni federalni tužilac je u Vlori (Albanija) učestvovao na međunarodnoj radionici na temu „Dobre prakse i zajednički izazovi u pogledu efikasnosti i kvaliteta rada tužilačkog sistema“. Radionica je organizovana od strane Evropske komisije za fikasnost pravosuđa (CEPEJ) u koordinaciji sa Konsultativnim vijećem evropskih tužilaca (CCPE). Radionica je bila od izuzetne koristi, te je istu okarakterizirala dinamična i interaktivna diskusija o dobrima praksama koje su već implementirane i zajedničkim izazovima u odnosu na funkcionisanje tužilačkog sistema. Ovaj događaj je također imao za cilj da korisnicima na raspolaganje stavi stručnost CCPE-a i promoviše implementaciju njegovih relevantnih mišljenja, posebno o : „Tužilačkim vijećima“, „Odnosima između tužilaca i medija“ i „Upravljanju resursima tužilaštava“.

Na sastanku održanom pod temom „Upravljanje složenim podacima u predmetima organizovanog kriminala i korupcije“, održanom 26. i 27.05.2024. godine u Beogradu (R. Srbija), na kojem je učestvovao glavni federalni tužilac, potpisana je „Deklaracija namjere“, čiji sadržaj karaterizira fokus na saradnji, komunikaciji i pomoći u borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije, između potpisnika Deklaracije.

Nadalje, u vremenskom periodu 05. – 06.06.2024. godine, glavni federalni tužilac učestvovao je na Konsultativnom forumu glavnih tužilaca Zapadnog Balkana, održanom u Budvi (Crna Gora). Forum je organiziran od strane Višeg državnog tužilaštva Crne Gore i Eurojust-a u okviru projekta Western Balkan Criminal Justice (WBCJ). Glavna tema Foruma bila je iznalaženje rješenja radi dalnjeg poboljšanja prekogranične pravosudne saradnje na Zapadnom Balkanu.

U vremenskom periodu 31.10. – 08.11.2024. godine, glavni federalni tužilac je učestvovao na 11. međunarodnoj konferenciji o obukama u pravosudu, održanoj u Seulu (Južna Koreja). Na navedenoj Konferenciji glavni federalni tužilac je učestvovao u svojstvu člana Upravnog odbora J.U. Centra za edukaciju sudija i tužilaca F BiH (CEST F BiH). Konferencija je održana pod općom temom „Pravosudno obrazovanje na raskršću: priprema za budućnost pravosuđa, prihvatanje ljudskih prava, tehnologije i učinkovite pedagogije“. Konferencija je imala sedam ključnih tema, te kao takva predstavljala je izvanrednu priliku za učenje jednih od drugih, razmejnu inovativnih pristupa obrazovanju u pravosudu i izgradnju snažne mreže ljudi uključenih u obrazovanje u pravosudu.

U dane 17. i 18.12.2024. godine, glavni federalni tužilac učestvovao je na Konferenciji tužilaca za organizovani kriminal, održanoj u Beču (R. Austrija). Značaj Konferencije ogleda se u činjenici da je na istoj pružen pregled puta koji je vodio od potpisivanja Deklaracije o namjeri za uspostavu Stalne konferencije sa Sekretarijatom, do sada postignuti ciljevi, te prijedlozi za maksimiziranje potencijala Deklaracije o namjerama u svim zemaljama učesnicama. Osim navedenog, fokus Konferencije bio je i na kriminalnoj tipologiji povezanoj sa virtuelnom imovinom, šifrovanim komunikacijama i zločinima povezanim s „dark webom“ i digitalni dokazi. Kraj održavanja Konferencije rezultirao je donošenjem važnih zaključaka.

U pogledu provedbe aktivnosti iz Strateškog programa sigurnosti djece u digitalnom okruženju i Akcionog plana za borbu protiv nasilja nad djecom u digitalnom okruženju u Federaciji BiH, za period 2021. – 2024. godine, predstavnica Federalnog tužilaštva F BiH je

provedene aktivnosti iz Strategije i Akcionog plana dostavila Federalnoj upravi policije, a koji su po navedenim dokumentima imenovani kao Izvještajna jedinica kojoj se dostavljaju provedene aktivnosti. U navedenom dopisu predstavljen je sadržaj aktivnosti Federalnog tužilaštva F BiH koji se odnosi na izrađen nacrt Standardnih operativnih procedura u prikupljanju elektronskih tragova i dokaza koji je predstavljen i usvojen u Neumu 2023. godine, na Stručnom savjetovanju tužilaca i dostavljen svim tužilaštvima u Federaciji BiH, kao i ostale aktivnosti po Strategiji koje je ovo tužilaštvo realiziralo, a odnose se na informacije novih izmjena nacrtu Krivičnog zakona F BiH, kao i nacrtu Zakona o krivičnom postupku F BiH, gdje su federalni tužioci bili članovi radnih grupa.

U mjesecu junu 2024. godine, predstavnica federalnog tužilaštva prisustvovala je „Forumu – Pravda za svako dijete“, a koji je održan u zgradi UN-a u Sarajevu, u organizaciji UNICEF-a BIH i uz podršku vlada Švicarske i Švedske. Na navedenom Forumu razmjenjene su informacije između institucija koje se bave zaštitom djece u kontaktu sa zakonom (krivična i građanska oblast), a sve u cilju provedbe zaključaka donesenih u okviru projekta „Pravda za svako dijete“. Predstavnica Federalnog tužilaštva F BiH na navedenom sastanku iznijela je hronologiju provedenih aktivnosti od strane Federalnog tužilaštva F BiH, koje se između ostalog odnese na održani Koordinacioni sastanak tužilaca za maloljetnike F BiH koji je održan u Banja Luci 03/04.04.2024. godine i aktivnosti koje su se planirale na Savjetovanju tužilaca u Neumu 2024. godine. Na koordinacionom sastanku u Banja Luci su od strane prisutnih tužilaca izneseni problemi sa kojima se susreću u posljednje tri godine u praksi, a u pogledu predmeta u kojima su mldb. počinioci krivičnih djela, s posebnim osvrtom na alternativne mjere, odnosno izricanje policijskog upozorenja i odgojnih preporuka, načelo oportuniteta, problem privremenog smještaja djece i maloljetnika u toku postupka bez ozbira u kojem se svojstvu pojavljuju, te prijedlozi izmjena i dopuna u vezi Zakona o zaštiti djece i maloljetnika u krivičnom postupku. U toku 2024. godine, predstavnica Federalnog tužilaštva F BiH dostavila je zaključke sa Koordinacionog sastanka Stalnoj komisiji za efikasnost rada tužilaštava pri VSTV- u BiH, u vezi aktivnosti Radne grupe za TCMS koja je izradivala obrasce za pojedine dokumente, a koji se odnose na primjenu alternativnih mjer, odnosno implemetacije tih dokumenta u TCSM, kao i upućivanja inicijative da se uvedu oznake za sljedeće vrste predmeta: KTAD (učesnik u događaju – krivično djelo na štetu djeteta), KTKD (kada je maloljetnik učinio krivično djelo na štetu djeteta), KTŽD (predmeti po žalbi u kojima je učinjeno krivično djelo na štetu djeteta), povodom čega su od strane nadležnih tijela VSTV-a BiH aktivnosti u toku.

U mjesecu martu 2024. godine, jedan federalni tužilac prisustvovao je sastanku posvećenom implementaciji projekta: „Akcija protiv korupcije, pranja novca i financiranja terorizma u BiH“, sve kako bi se ojačali kapaciteti institucija u BiH u prevenciji i borbi protiv ekonomskog kriminala. Projekat je podržan od strane Vijeća Evrope, a u suradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH. Na predmetnom sastanku i dalje su kao prioriteti u radu istaknuti problemi u vezi financiranja političkih partija, nivelacija propisa u vezi registra stvarnih vlasnika firmi, sprečavanje sukoba interesa i uspostavljanje IT sistema za upravljanje oduzetom imovinom. Istaknut je blagi napredak BiH u ovoj oblasti, posebno imajući u vidu nedavno usvojeni Zakon o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma BiH, te otvaranje pregovora BiH za pristup EU.

Vijeće ministara BiH usvojilo je Strategiju za borbu protiv organiziranog kriminala 2023. – 2026. godine, te su shodno tome sve institucije i agencije za provedbu zakona, čiji su predstavnici učestvovali u radu Radne grupe, bili dužni donijeti vlastite Akcione planove za provedbu iste. S tim u vezi, Federalno tužilaštvo F BiH je u zadatom roku donijelo Akcioni plan za implementaciju Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala u Bosni i

Hercegovini 2023. – 2026. Imajući u vidu naprijed navedeno, dana 03.09.2024. godine, u hotelu "Termag" na Jahorini, federalni tužilac je prisustvovao sastanku Radne grupe na kome je prezentirana struktura za implementaciju Strategiju za borbu protiv organiziranog kriminala 2023. – 2026. godine, te su svi predstavnici institucija i agencija bili u obavezi da prezentiraju realizaciju vlastitih akcionalih pravila. Naprijed navedeno federalni tužilac je kao član Radne grupe ukratko i učinio, sa fokusom na najnovije aktivnosti koje se odnose na implementaciju Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u F BiH. Izloženi su izazovi i potrebe za dalnjom implementacijom Strategije, u kojem pravcu su obezbijedena i određena finansijska sredstva.

Isti federalni tužilac je u mjesecu decembru 2024. godine prisustvovao prvom sastanku Radne skupine formirane za analizu Zakona o suzbijanju organiziranog kriminala i korupcije F BiH ("Službene novine F BiH" broj 59/14), sa zadatkom da po detaljnoj analizi Zakona Ministru pravde F BiH podnese izještaj o potrebi korigiranja pojedinih odredbi važećeg Zakona. Pored tužioca, članovi Radne grupe su Mato Tadić, savjetnik ministra Federalnog ministarstva pravde, kao predsjednik, te Damir Šapina, pomoćnik Federalnog ministarstva pravde, Emir Neradin, sudija Vrhovnog suda F BiH i Darko Soldat, kantonalni tužilac Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo.

Također, federalni tužilac je u mjesecu decembru 2024. godine prisustvovao predstavljanju kampanje: „Gdje korupcija vlada, društvo propada“, a u organizaciji Federalne uprave policije. Tom prilikom, tužilac je održao predavanje na temu: „Rad na predmetima korupcije sa aspekta Federalnog tužilaštva“. Kao jedan od predavača tužilac je izložio postupanje Federalnog tužilaštva F BiH u svim referatima, to jest vrsti predmeta, (KTA i KTŽ) koji se odnose na rad ovog Tužilaštva i u koruptivnim spisima.

Federalna tužiteljica i federalni tužilac su u toku 2024. godine kontinuirano nastavili učešća na sastancima u vezi evaluacije MONEYVAL-a, zajedno sa predstavnicima većeg broja drugih institucija i agencija sa svih nivoa vlasti u BiH. S tim u vezi u okviru rada na tu temu, a po dostavi brojnih upitnika i vrlo obimnog materijala, isti analizirali i dostavljali izjašnjenja Federalnog tužilaštva F BiH na upite evaluatora odnosno međunarodnih eksperata u cilju davanja brojnih odgovora kako i na koji način se na nivou Federacije BiH tužilaštva bore protiv pranja novca i financiranja terorizma.

U vezi s prethodno navedenim, ističe se da je u vremenskom periodu 12. – 28.02.2024. godine, Komitet eksperata za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL Komitet), kao Stalno tijelo Vijeća Evrope, posjetio Bosnu i Hercegovinu radi procjene stepena implementacije mjera za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma sa osnovnim međunarodnim standardima, učinkovitosti implementacije, uz zadatak davanja preporuka nacionalnom vlastima u pogledu neophodnih poboljšanja sustava sprečavanja gornjih kaznenih djela. S tim u vezi, održan je veći broj sastanaka u mjesecu februaru 2024. godine. Prethodno su održavane simulacijske sesije sa GIZ-ovim ekspertom u vezi evaluacije MONEYVAL-a, zajedno sa predstavnicima većeg broja drugih institucija i agencija sa svih nivoa vlasti u BiH. Organizator sastanka bilo je Ministarstvo sigurnosti BiH, u suradnji sa naprijed navedenim Njemačkim društvom za međunarodnu suradnju.

Tokom 2024. godine, Federalno tužilaštvo F BiH je aktivno i kontinuirano vršilo praćenje sudske prakse kroz odluke Vrhovnog suda F BiH i drugih sudova, pa je u okviru toga svim kantonalnim tužilaštвима dostavilo anonimizirane odluke navedenog suda, kao i drugih sudova, a ukupno 200 odluka. Odluke su dostavljene glavnim kantonalnim tužiocima putem elektronske pošte kako bi isti bili u mogućnosti odluke prosljediti kantonalnim

tužiocima svog tužilaštva. Računajući od 2017. do 2024. godine, Federalno tužilaštvo F BiH izvršilo je dostavljanje ovakvih odluka, na navedeni način, u ukupnom broju: 1898.

Bitno je za naglasiti da su zamjenik glavnog federalnog tužioca i federalni tužilac u 2024. godini učestvovali u radu Radne grupe za izradu nacrta Zakona o krivičnom postupku BiH, koja je formirana od strane Ministarstva pravde BiH. Također, zamjenik glavnog federalnog tužioca je u 2024. godini učestvovao u radu Radne grupe za izradu nacrta Krivičnog zakona BiH, a koja Radna grupa je također formirana od strane Ministarstva pravde BiH.

Tokom 2024. godine zamjenik glavnog federalnog tužioca učestvovao je u radu Radne grupe, pri VSTV-u BiH, na izradi teksta Smjernica za objavljivanje sudske i tužilačke odluka, akata i Pravila za anonimizaciju sudske i tužilačke odluka.

Zamjenik glavnog federalnog tužioca je u 2024. godini uzeo učešće u realizaciji USAID-ovog projekta "Izrada i ulaganje žalbi tužilaca".

Osim navedenog, zamjenik glavnog federalnog tužioca je u 2024. godini uzeo učešće u dvije radionice: „Strategija o sigurnosti pravosuđa u BiH“ i „Trgovina i neovlašteno držanje oružja i upotreba oružja“, dok je u svojstvu edukatora učestvovao na više seminara na temu „Zastupanje optužnice“.

Federalna tužiteljica je tokom 2024. godine učestvovala u radu i aktivnostima u dvije radne grupe kada je u pitanju trgovina ljudima: Koordinacioni tim za borbu protiv trgovine ljudima na nivou F BiH i Udarna grupa za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija u BiH.

U okviru Koordinacionog tima za borbu protiv trgovine ljudima na nivou F BiH, tek od mjeseca augusta 2024. godine poduzete su konkretnije aktivnosti, te je održan sastanak Tima (a budući da je došlo do isteka mandata članova tima), da bi nakon imenovanja novog koordinatora započeo proces imenovanja novih članova (koji je skoro završen), tako da će se pristupiti izradi Akcionog plana u skladu sa državnom Strategijom.

U okviru Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija u BiH, ista federalna tužiteljica je kontinuirano i aktivno kao član iste prisustvovala sastancima održavanim na mjesecnom nivou, učestvujući u radu i aktivnostima. Tom prilikom je tužiteljica iznosila podatke koji se odnose na predmete trgovine ljudima i srodnih krivičnih djela, te dostavljala mjesecne izvještaje.

U mjesecu oktobru 2024. godine, u organizaciji Vijeća Evrope, ista federalna tužiteljica prisustvovala je regionalnoj Konferenciji: „Uticaj tehnologije na trgovinu ljudima“. Na Konferenciji su, nadovezujući se na preporuke Grupe eksperata Vijeća Evrope za akciju borbe protiv trgovine ljudima (GRETA), izlagači ukazali na važnost poduzimanja mjera za jačanje odgovora krivičnog pravosuđa na trgovinu ljudima, uključujući i proaktivne i brze istrage, te korištenje svih mogućih dokaza, uključujući posebne istražne radnje i digitalne dokaze. Na Konferenciji su učestvovali tužioci iz Srbije i Sjeverne Makedonije, predstavnici policijskih struktura, nevladinih organizacija, Misije OSCE-a, a također i eksperti iz Bugarske, Velike Britanije i Holandije. Kao zaključak Konferencije, ponovo je istaknut princip multidisciplinarnosti, međusobne saradnje i sinergije svih relevantnih faktora u borbi protiv trgovine ljudima.

Ista federalna tužiteljica je kao član Udruženja tužilaca F BiH učestvovala u radu na sastancima Upravnog odbora Udruženja, te Skupštini.

U periodu od marta do oktobra 2024. godine, dvije federalne tužiteljice u svojstvu predstavnica Federalnog tužilaštva F BiH, učestvovale su u izradi Pravilnika o unutrašnjem poslovanju, organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u tužilaštвима F BiH, zajedno sa

predstavnicima iz Odjela za unapređenje efikasnosti i kvalitete rada u tužilaštima VSTV-a BiH. Na više zajedničkih sastanaka provedene su aktivnosti u cilju realizacije zaključaka sa Proširenog kolegija glavnih tužilaca u Federaciji BiH od 11.05.2023. godine, na kojem su razmatrane neujednačene prakse i različita postupanja tužilaštava u istim ili sličnim situacijama, kao posljedici neujednačenosti pojedinih segmenata pravilnika o unutrašnjoj organizaciji.

Nakon analize svih pravilnika o unutrašnjoj organizaciji kantonalnih tužilaštava i Federalnog tužilaštva F BiH, sačinjen je nacrt novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u kojem su postojeća poglavља ujednačena, te unesena i određena nova poglavљa koja će regulisati pitanja koja nisu bila obuhvaćena dosadašnjim pravilnicima tužilaštava u F BiH.

Nacrt oglednog primjerka Pravilnika o unutrašnjem poslovanju, organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta je dostavljen svim tužilaštima u F BiH prije održavanja zajedničkog radnog sastanka glavnih tužilaca u F BiH. Dana 01.10.2024. godine, održan je sastanak glavnih tužilaca u F BiH na kojem su razmatrane odredbe novog pravilnika na koje su glavni tužioci tužilaštava F BiH imali komentare i sugestije, te su nakon toga usaglašeni dati prijedlozi.

U toku 2024. godine, jedna federalna tužiteljica aktivno je učestovala u vezi zaduženja svih aktivnosti u okviru CyberSEE projekta poboljšane akcije protiv cyber kriminala i elektronskih dokaza u Jugoistočnoj Evropi i Turskoj, u okviru C-PROC programa, odnosno zajedničkog program Evropske Unije i Vijeća Evrope, gdje je delegirana od strane glavnog federalnog tužioca kao član Projektnog tima za implementaciju istog programa ispred Federalnog tužilaštva F BiH. U okviru navedenog programa tužiteljica je prisustvovala radionicama organizovanim u vezi teme Zaštita djece žrtava seksualnog zlostavljanja putem interneta, odnosno OCSEA izvještaja koje je organizovano od strane Vijeća Evrope u Rimu, R. Italija 28. – 29. novembra 2024. godiune. Također, u okviru istog programa tužiteljica je prisutstvovala i međunarodnoj konferenciji na temu Underground Economy Conference 2024, koja je održana u periodu 02. – 05. septembra 2024. godine, u sjedištu Vijeća Evrope u Strazburu, Republika Francuska.

Navedeni program podrazumjeva kontinuirani rad na cilju što bolje primjene Budimpeštanske Konvencije i mehanizama iste uz dalje aktivnosti u cilju razumjevanja i Drugog dodatnog protokola uz Budimpeštansku konvenciju, a koji protokol još uvijek nije legislativno obuhvaćen od strane BiH, ali postoji potreba upoznavanja sa navedenim protokolom u cilju edukacije jer navedeni protokol omogućava nove alate, posebno u pogledu međunarodne pravne pomoći u prikupljanju dokaza u vezi krivičnih djela cyber kriminaliteta i djela u vezi s tim.

Također je u toku 2024. godine u mjesecu septembru održano XVII Stručno savjetovanje tužilaca u Bosni i Hercegovini, na kojem su učešće uzeli i predstavnici Visoko sudske i tužilačko vijeće B i H – Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa, Visoko sudske i tužilačko vijeće BiH – Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH, J.U. Centar za edukaciju sudija i tužitelja F BiH – CEST F BiH, J.U. Centar za edukaciju sudija i tužitelja RS – CEST RS, USAID – Pravosuđe protiv korupcije, Međunarodni forum solidarnosti – MFS - EMMAUS, Vijeće Evrope (EV), Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi - OSCE Misija u Bosni i Hercegovini, UNICEF, Atlantska inicijativa, AIRE centar, Centar za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu – CPRC, Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom, Sudska policija u F BiH, Američka ambasada – INL, OPDAT, IOM, GiZ/EU4FAST, Trial International, UNDP i NCSC Ured u BiH. Radionice su realizirane pod okriljem šest tematskih panela: "Negativna percepcija pojava u društvu – uticaj medija an rad tužilaca" i „Mehanizam zaštite digniteta tužilaca“ (Panel Udruženja tužilaca F BiH); Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa (Panel 1); Borba protiv trgovine

Ijudima (Panel 2); Oduzimanje i povrat nezakonito stečene imovine u funkciji borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala (Panel 3); Razmatranje pravosudnog odgovora u slučajevima nasilja nad ženama i djecom u praksi pravosuđa u BiH (Panel 4) i Procesuiranje predmeta ratnih zločina u BiH (Panel 5), gdje su doneseni konkretni zaključci. Svi federalni tužioci su ostvarili potreban broj dana edukacije u 2024. godini.

Ujedno, korisno je za naglasiti da su u okviru ovog Stručnog savjetovanja predstavnici Federalnog tužilaštva učestvovali na više panela.

Veći broj federalnih tužilaca je u toku 2024. godine učestvovao kao edukator u primjeni materijalnih i procesnih zakona.

2.4 Upravna, građanska i administrativna oblast

U upravnoj oblasti, prema Zakonu o upravnom postupku²⁴ takođe su predviđena određena ovlaštenja nadležnog tužioca u postupku po pravnim lijekovima. Tako, između ostalih, tužilac može izjaviti žalbu protiv rješenja kojim je povrijeđen zakon u korist pojedinaca ili pravnog lica, a na štetu javnog interesa.²⁵ Federalni tužilac je takođe ovlašten pod zakonom predviđenim uslovima izjaviti vanredne pravne lijekove protiv konačnog, odnosno onog upravnog akta protiv kojeg nije dopuštena žalba, a koji je donio federalni organ uprave - obnovu postupka,²⁶ zahtjev za zaštitu zakonitosti,²⁷ poništavanje i ukidanje rješenja po pravu nadzora²⁸ i vanredno ukidanje rješenja.²⁹

U upravnoj i prekršajnoj oblasti, po vanrednom pravnom lijeku (oznaka: UT), bilo je tri predmeta u 2024. godini.

U građanskoj oblasti, po vanrednom pravnom lijeku (oznaka: GT), nije bilo predmeta u 2024. godini.

U radu Federalnog tužilaštva F BiH redovno se nalazi i znacajan broj administrativnih predmeta, koji se tiču različitih aktivnosti koje ovo tužilaštvo preduzima u okviru svojih nadležnosti. Ovi predmeti, između ostalog, obuhvataju i rad na izradama različitih strategija, izvještavanje o implementaciji strategija i/ili akcionih planova iz djelokruga Federalnog tužilaštva F BiH, pružanje informacija i aktivnosti u saradnji sa određenim državnim i međunarodnim institucijama i organizacijama civilnog društva, prikupljanje relevantnih podataka i obavlještenja od kantonalnih tužilaštava u F BiH važnih za efikasnu organizaciju rada i realizaciju usvojenih politika, itd.

Na osnovu Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine, glavni federalni tužilac je dana 14.02.2024. godine donio Akcioni plan za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu F BiH za 2024. godinu, pod poslovnim brojem A-67/24. Donošenjem ovog Akcionog plana, u skladu sa navedenom Strategijom, nastavlja se implementacija iste planiranjem i provođenjem aktivnosti s ciljem ostvarivanja četiri cilja iz Strategije u Federalnom tužilaštvu F BiH.

²⁴ *Zakon o upravnom postupku, „Službene novine F BiH“ broj: 2/98, 48/99 i 61/22.*

²⁵ *Član 221 Zakona o upravnom postupku.*

²⁶ *Član 247 Zakona o upravnom postupku.*

²⁷ *Član 259 Zakona o upravnom postupku.*

²⁸ *Član 261 Zakona o upravnom postupku.*

²⁹ *Član 265 Zakona o upravnom postupku.*

Dana 29.03.2024. godine glavni federalni tužilac donio je Upustvo o postupku nadzora rada kantonalnih tužilaštava u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2024. godinu, broj: A-203/24, u vezi s čime je iznijeta elaboracija ranije u tekstu ovog Izvještaja, pod tačkom 2.2. Ostvarivanje funkcije nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u F BiH.

Glavni federalni tužilac je dana 22.05.2024. godine donio Obavezno uputstvo o postupanju tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na imovinskopravne zahtjeve oštećenih u predmetima ratnih zločina – radnja izvršenja silovanja i seksualnog nasilja, broj: A-231/24. Predmetnim Upustvom propisana je obaveza tužilaca u F BiH da poduzimaju sve potrebne radnje i mjere u okviru istraga u predmetima ratnih zločina – radnji izvršenja silovanja i seksualnog nasilja, radi ostvarivanja imovinskopravnih zahtjeva oštećenih.

U skladu sa Smjernicama za objavljivanje sudske i tužilačke odluka, akata i informacija o predmetima, koje je na sjednici održanoj 20. i 21.03.2024. godine usvojilo Visoko sudske i tužilačko vijeće BiH, glavni federalni tužilac donio je Poslovnik o internoj komunikaciji i radu WEB uredništva Federalnog tužilaštva F BiH, broj: A-367/24 od 20.06.2024. godine. Ovim Poslovnikom uređen je način interne komunikacije i izvršavanja funkcija web uredništva kao stalnog radnog tijela Federalnog tužilaštva F BiH, zaduženog za pokretanje i održavanje službene stranice Tužilaštva u okviru pravosudnog portala „pravosudje.ba“.

Dana 25.09.2024. godine donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta u Federalnom tužilaštvu F BiH, a kojim je dodatno uređena sistematizacija randih mjeseta u Federalnom tužilaštvu F BiH, pa i u odnosu na Posebni odjel.

Krajem 2024. godine započete su aktivnosti Federalnog tužilaštva F BiH na donošenju novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta u federalnom tužilaštvu F BiH, a prema nacrtu VSTV-a BiH koji je dostavljen svim tužilaštima u F BiH, radi unificiranja ovog opšteg akta.

Postupajući prema Planu integriteta Federalnog tužilaštva F BiH, glavni federalni tužilac donio je Odluku o postupanju sa zaprimljenim urgencijama, broj: A-514/24 od 30.09.2024. godine, kojom su određene procedure, način rada i druga pitanja od značaja za postupanje po zaprimljenim urgencijama u Federalnom tužilaštvu F BiH.

Također postupajući prema Planu integriteta Federalnog tužilaštva F BiH, glavni federalni tužilac donio je i Odluku o podnošenju urgencija prema sudovima i drugim organima, broj: A-515/24 od 30.09.2024. godine, kojom su određeni način i kriteriji za podnošenje urgencija prema sudovima i drugim organima.

U okviru poduzetih mjera prema Planu integriteta Federalnog tužilaštva F BiH, sačinjeni su Izvještaj o provedenoj provjeri tačnosti i ažurnosti unosa podataka u TCMS-u i Izvještaj o efikasnosti prakse dostavljanja psimena, te je sačinjena Informacija o primjeni Pravilnika o zaštiti tajnih podataka Federalnog tužilaštva F BiH. Korisno je za naglasiti da su uposleni pohađali edukacije na temu sprječavanje sukoba interesa.

U skladu sa Smjernicama za glavne tužioce Tužilaštva BiH, Republičkog javnog tužilaštva RS, Federalnog tužilaštva F BiH i Tužilaštva BD za donošenje opšteg obavezujućeg uputstva o uspostavljanju internog mehanizma koordinacije u tužilaštima u vezi sa oduzimanjem imovinske koristi pribavljenim krivičnim djelom, usvojenim od strane VSTV-a BiH, broj: 06-09-11-3518-2/2024 od 25.09.2024. godine, glavni federalni tužilac je

donio Opšte obavezno uputstvo o uspostavljanju internog mehanizma koordinacije u tužilaštima u vezi sa oduzimanjem imovinske koristi pribavljeni krivičnim djelom, broj: A-533/24 od 16.10.2024. godine.

Postupajući prema Smjernicama za pregled i kontrolu tužilačkih odluka, usvojenim na sjednici VSTV-a BiH, održanoj dana 27.11.2024. godine, glavni federalni tužilac je dana 26.12.2024. godine donio Pravilnik o pregledu i kontroli tužilačkih odluka, uz napomenu da je ovaj Pravilnik stupio na snagu danom donošenja, ali s početkom primjene od dana početka rada Posebnog odjela.

Federalno tužilaštvo F BiH je u 2024. godini imalo u radu ukupno 701 administrativni predmet (A predmeti), koji su do kraja godine svi riješeni.

Dana 23.01.2023.godine usvojen je Plan integriteta Federalnog tužilaštva F BiH broj: A-256/22, nakon čega su izvršioci mjera započeli sa realizacijom mjera i zadataka kontinuiranog karaktera iz Plana integriteta Federalnog tužilaštva F BiH, koji se odnose i na 2024.godnu, o čemu će VSTV BiH biti obaviješteno u zadatim rokovima.

2.5 Ostvarenje Plana rada u 2024. godini

U odnosu na pretpostavljeni obim rada koji je naveden u Planu rada za 2024. godinu, evidentno je da je riješeno manje KTŽ predmeta (za 22), budući da je priliv ovih predmeta u 2024. godini manji od očekivanog priliva. Riješeno je više KTŽK predmeta u odnosu na planirani obim rada (za 2), a dva predmeta je ostalo neriješena na sudu, pa se očekuje zakazivanje i održavanje pretresa u toku 2025. godine, a u cilju donošenja presude. Što se tiče KTŽKZ predmeta riješeno je 2 predmeta manje u odnosu na planirani obim rada. U toku 2024. godine, u odnosu na planirani obim rada, riješeno je i više KTA predmeta (za 71), dok je 33 KTA predmeta ostalo neriješeno i njihovo rješavanje se očekuje u 2025. godini. Riješeni su svi planirani KTPP predmeti (njih 15), dok je A predmeta riješeno više (za 41), što je bilo uvjetovano povećanjem priliva predmeta u odnosu na planirano.

Dakle, do manjeg, odnosno većeg broja riješenih predmeta u odnosu na planirani obim rada, došlo je iz razloga smanjenja, odnosno povećanja priliva u navedenim vrstama predmeta na koji parametar ovo Tužilaštvo ne može uticati.

3 USLOVI SMJEŠTAJA, KADROVSKA, TEHNIČKA I FINANSIJSKA OPREMLJENOST ZA VRŠENJE OSNOVNIH DUŽNOSTI

3.1 Uslovi smještaja

U pogledu uslova smještaja Federalnog tužilaštva F BiH, problem i dalje predstavlja disperziranost službenih prostorija Federalnog tužilaštva F BiH na četiri sprata unutar zgrade (prizemlje, 2., 4. i 5. sprat), a što dijelom utiče na sigurnosne uslove, internu i komunikaciju sa strankama, racionalnost ulaganja sredstava za neophodna kapitalna ulaganja itd.

Tokom 2024. godine predviđeni radovi na i unutar same zgrade u okviru „Projekta energetske učinkovitosti“ (postavljanje fasade, zamjena PVC stolarije, rekonstrukcija krova zgrade, zamjena radijatora, sistema klimatizacije i dr.) okončani su, međutim, grijanje službenih prostorija Federalnog tužilaštva F BiH nije na zadovoljavajućem nivou s obzirom

da jedna kotlovnica, od ukupno dvije koje se nalaze u zgradi, nije u pogonu. U narednom periodu se očekuje da će izvođač radova i resorno ministarstvo poduzeti porebne mjere na rješavanju navedenog problema.

Tokom 2024. godine Vlada F BiH i Služba za zajedničke poslove organa i tijela F BiH osigurali su prostorije za smještaj Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH. U vezi s navedenim prostorijama trenutno su u toku intenzivne aktivnosti na provođenju konkursnih procedura za prijem netužilačkog osoblja – državnih službenika i namještenika koji će raditi u Posebnom odjelu FT F BiH.

Federalno tužilaštvo F BiH, kao i svih prethodnih godina, u potpunosti je opredijeljeno da uspostava Posebnog odjela bude što hitnije realizovana, a samim tim da bude i započeta implementacija Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u Federaciji BiH u punom obimu.

3.2 Kadrovska osposobljenost

Na kraju 2024. godine u Federalnom tužilaštvu F BiH bilo je zaposleno ukupno 27 zaposlenika, i to: 11 federalnih tužilaca, 7 državnih službenika, (od čega 1 rukovodeći državni službenik – sekretar) i 9 namještenika.

Tokom 2024. godine, u Federalnom tužilaštvu F BiH sa radom su prestala tri (3) uposlenika i to 2 (dva) federalna tužioca i 1 (jedan) namještenik, radi odlaska u penziju.

Sačinjen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta u Federalnom tužilaštvu F BiH broj: A – 475/23 od 30.11.2023. godine, koji je usvojen Odlukom VSTV-a BiH na sjednici održanoj 29. i 30.11.2023. godine. Pravilnikom je utvrđena unutrašnja organizacija Federalnog tužilaštva F BiH – administracije i tužilačkih odjela i to: Odjel opšte nadležnosti (Odjel I) i Posebni odjel za suzbijanje korupcije, organiziranog i međukontonalnog kriminala (Odjel II). Pravilnikom je predviđeno proširenje sistematizacije Federalnog tužilaštva F BiH, te je broj tužilaca, u skladu sa odlukom VSTV-a BiH, povećan za dodatnih deset tužilaca za potrebe uspostavljanja i rada Posebnog odjela, tako da će ukupan broj federalnih tužilaca iznositi 23.

Trenutno je u izradi novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta u Federalnom tužilaštvu F BiH, a prema nacrtu Pravilnika koji je svim tužilaštvima dostavljen od strane VSTV-a BiH, a s ciljem unificiranja i standardizacije pravilnika u svim tužilaštvima u BiH.

3.3 Materijalna i tehnička opremljenost

Informacioni sistem Federalnog tužilaštva F BiH značajno je obnovljen, kako u 2023. tako i u 2024. godine, dijelom iz lične nabavke, a dijelom zahvaljujući donatorima. Trenutno informacioni sistem ovog tužilaštva čine 33 radne stanice (desktop računara), 2 servera (jedan aktivran i jedan u rezervi) sa po dva virtualna servera i to Windows server 2016 kao domenski kontroler i Windows server 2012 kao file server, 33 lokalna printer-a (od toga 27 u funkciji i 6 novih), 1 mrežni printer i 2 dokument skenera velikog kapaciteta, te aktivna i pasivna mrežna oprema neophodna za uspostavljanje lokalne mreže, koja je povezana na jedinstvenu mrežu širokog područja (WAN) za sve sudove i tužilaštva u BiH.

Odlukom Visokog sudskeg i tužilačkog vijeća BiH u 2025. godini će se preći na operativni sistem Windows 11, pa je bilo neophodno nabaviti radne stanice kompatibilne sa

navedenim sistemom. Kroz sistem javnih nabavki u 2022. godini nabavljen je 7, a u 2023. 14 novih radnih stanica, dok je u 2024. godini nabavljen još 12 nedostajućih radnih stanica. Sa ovogodišnjom nabavkom možemo reći da je Federalno tužilaštvo F BiH spremno za nadogradnju operativnog sistema. Prema dosadašnjim iskustvima za nabavku informatičke opreme potrebno je na godišnjem nivou izdvojiti oko 30.000 KM.

Trenutno svi računari imaju instaliran Windows 10 operativni sistem (koji je u ovoj godini planiran za nadogradnju na Windows 11) i Microsoft office 2016 paket (planirana nadogradnja na office 2019). Svi računari posjeduju licenciran OS i software, te CAL licence za Microsoft Server i Microsoft Exchange Server. Na računarima je instaliran Sistem za automatsko upravljanje predmetima u tužilaštima (TCMS) koji je putem VPN i SDH telekomunikacijske veze spojen na data centar u VSTV BiH, a na jednom računaru nalazi se sistem za upravljanje bibliotekom.

U cilju opremanja Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH primljena je donacija 10 radnih stanica, 12 laptop računara i 2 multifunkcijska uređaja.

Od ostale tehničke opreme u Federalnom tužilaštvu F BiH se još nalazi oprema za audio snimanje, video konferencijska oprema, 4 kopir-aparata sa maksimalnom veličinom originala A3 i brzine kopiranja između 18 i 30 kopija u minuti, 2 fax aparata, 2 projektori i 1 LCD TV 55“ i 14 laptopa.

Federalno tužilaštvo F BiH posjeduje 3 automobila, i to „Škoda Octavia Elegance“ nabavljen 2005. godine i „Citroën C5“ nabavljen 2012. godine. Takođe, od decembra 2017. godine, u posjedu Tužilaštva je i automobil marke „Škoda Octavia Ambition“, koji je Tužilaštvu poklonjen od strane VSTV-a BiH, a na temelju Sporazuma između VSTV-a i Evropske komisije za projekat "IPA 2013 - Unapredjenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH".

S obzirom na starost i broj pređenih kilometara vozila marke „Škoda Octavia Elegance“, Federalno tužilaštvo F BiH je prije nekoliko godina pokrenulo aktivnosti na obnovi voznog parka, te je slijedom navedenog Vlada Federacije BiH, Odlukom iz augusta 2024. godine, ovom Federalnom tužilaštvu F BiH dodijelila na korištenje automobil marke „VW Arteon R –line“, na kojem automobilu je u mjesecu septembru 2024. godine, uslijed saobraćajne nezgode, nastupila totalna šteta, a prema procjeni ovlaštene osiguravajuće kuće. Imajući u vidu navedeno, predmetni automobil nije u posjedu ovog tužilaštva, a u toku je postupak naplate štete.

3.4 Budžet i izvršenje budžeta u 2024. godini

Budžet za 2024. godinu objavljen je u službenom glasilu „Službene novine F BiH“ broj: 7/24, unutar kojeg su Federalnom tužilaštvu F BiH odobrena sredstva u visini od 5.030.435 KM.

Od navedenog iznosa realizirano je ukupno 2.743.981 KM, pa proizilazi da su budžetska sredstva trošena sa „pažnjom dobrog domaćina“.

Ukupni troškovi Federalnog tužilaštva F BiH su iznosili 2.743.981 KM.

3.5 Preporuke finansijske revizije Federalnog tužilaštva F BiH, FUK

Federalno tužilaštvo F BiH kontinuirano postupa po preporukama i iz Izveštaja Ured za reviziju institucija u F BiH iz 2020. godine i poduzelo je radnje na unaprijeđenju već uspostavljenog sistema unutrašnjih kontrola i sistema finansijskog upravljanja, a u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u F BiH i vazećim standardima, posebno u pogledu mapiranja procesa poslovanja, procjene rizika, i unaprijeđenja Registra rizika. U vezi s navedenim, ovo Tužilaštvo je dostavilo obavijest Uredu i Federalnom ministarstvu finansija o poduzetim mjerama po preporukama iz Izveštaja.

Federalno ministarstvo finansija stavilo je u opticaj aplikaciju za automatizaciju izvještavanja o FUK-u i internoj reviziji, koja aplikacija obuhvata i module za FUK koji sadrže mape poslovnih procesa i registre rizika, kao i module za internu reviziju, a sve u cilju da se putem informatizacije dodatno olakša razvoj i unaprijeđenje oblasti FUK-a i interne revizije u organizacijama javnog sektora u Federaciji BiH. Federalno tužilaštvo F BiH donijelo je novi Pravilnik o Finansijskom upravljanju i kontroli broj: A-637/23, te će unošenje GI FUK za 2024. godinu u navedenu aplikaciju bit realizovano u datom roku.

4 IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI STRATEŠKIH CILJEVA PREDVIĐENIH STRATEŠKIM OKVIROM ZA TUŽILAŠTVA U F BIH 2024-2026

U odnosu na ciljane rezultate predviđene Strateškim okvirom za tužilaštva u F BiH za period 2018 – 2020 (u daljem tekstu: Strateški okvir), koji je utvrđen na Kolegiju glavnih tužilaca održanom dana 14 i 15.12.2017. godine i usvojen odlukom glavnog federalnog tužioca broj A-195/16, od 31.01.2018. godine, Federalno tužilaštvo je u 2018. godini postavilo strateški cilj 4. Strateškog okvira: „Povećati transparentnost i povjerenje građana u rad Federalnog tužilaštva“, a koji je nakon toga izmijenjen i sada glasi: „Povećati kvantitet i kvalitet informacija u skladu sa planom praćenja i evaluacije PR u tužilaštima“, te kontinuirano radi na provođenju ovog strateškog cilja. U pogledu ostalih strateških ciljeva – strateškog cilja 1. („Smanjiti broj starih predmeta“), strateškog cilja 2. („Povećati efikasnost i kvalitet rada tužilaštava“) i strateškog cilja 3. („Povećati broj riješenih KTK i KTO“), konstatovano je da isti nisu primjenjivi na Federalno tužilaštvo, s obzirom na njegove specifične nadležnosti, ali će ovo tužilaštvo, u skladu sa svojom funkcijom nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava, vršiti nadzor i nad ispunjenjem ovih strateških ciljeva od strane kantonalnih tužilaštava u F BiH.

U saradnji sa projektnim timom VSTV-a BIH (Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta) u toku 2024. godine, održane su dvije sjednice Proširenog kolegija glavnih tužilaca u F BiH posvećene pitanju strateškog planiranja, odnosno praćenju realizacije prethodnog Strateškog okvira i uspostavljanju konkretnih ciljeva djelovanja i rada tužilaštva u F BiH za budući trogodišnji izvještajni period. Na sjednici Proširenog kolegija u julu 2024. godine, poseban akcenat stavljen je na analizu podataka prikupljenih kroz Mehanizam za praćenje primjene definicija KTKV i KTOV predmeta i obrazaca za podnošenje prijedloga za kategorizaciju ovih predmeta. Istaknuto je da je Stalna komisija za efikasnost i kvalitet tužilaštava VSTV-a BiH prihvatile Mehanizam koji je izradio USAID-ov projekt Pravosuđe protiv korupcije i usvojila zaključak da će se on od 2024. godine primjenjivati prikupljanjem podataka od svih tužilaštava u Bosni i Hercegovini. Kolegij glavnih tužilaca je podržao nalaze i preporuke sadržane u Analizi podataka prikupljenih kroz Mehanizam za praćenje primjene Definicija za

klasifikaciju predmeta korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa i dao podršku za korištenje Obrazaca za podnošenje prijedloga za kategorizaciju KTKV i KTOV predmeta koje je pripremio USAID-ov Projekt Pravosuđe protiv korupcije, te predložio da VSTV Stalna komisija za efikasnost i kvalitet tužilaštava, nakon što razmotri Analizu i Obrasce, preporuči provedbu datih preporuka i primjenu obrazaca u svim tužilaštвima u BiH s ciljem harmonizacije primjene definicija.

Pored sjednica Proširenog kolegija posvećenih strateškom planiranju, u toku 2024. godine održane su i dvije tematske sjednice Proširenog kolegija – jedna u mjesecu maju, a druga u mjesecu oktobru 2024. godine. Tematska sjednica Proširenog kolegija koja je održana u maju bila je posvećena analizi zaključaka provedenog godišnjeg nadzora rada kantonalnih tužilaštava u 2023. godini koje je provelo Federalno tužilaštvo F BiH, sa predmetom nadzora: „Nadzor pravilnosti i dosljednosti primjene odredbe člana 231. ZKP-a F BiH koji propisuje naredbu o provođenju istrage“ te je Prošireni kolegij donio zaključak da glavni tužioci upoznaju sve kantonalne tužioce sa analizom zaključaka provedenih nadzora rada kantonalnih tužilaštava, a sve radi ujednačavanje postupanja kantonalnih tužilaca u F BiH u budućem radu. Tematska sjednica Proširenog kolegija koja je održana u oktobru 2024. godine bila je posvećena realizaciji planova rada i trenutnim rezultatima rada na predmetima ratnih zločina, i predmetima korupcije i organizovanog kriminala, sa osvrtom na predmete visokog nivoa te je zaključeno da sva kantonalna tužilaštva trebaju da poduzmu sve što je u njihovoj mogućnosti da se završe predmeti koji se objektivno mogu završiti. Dinamika održavanja sjednica Proširenog kolegija (dva posvećena strateškom planiranju i dva tematska) pokazala se optimalnom za adekvatno praćenje postizanja zadatih ciljeva od strane kantonalnih tužilaštava, upoznavanja sa pozitivnim praksama koje su uočene u pojedinim kantonalnim tužilaštвима, te postizanja ujednačenog postupanja svih kantonalnih tužilaštava.

4.1 Obavještavanje javnosti o radu tužilaštva

Federalno tužilaštvo F BiH, odnosno glavni federalni tužilac, redovno izvještava VSTV BiH o svom radu i o radu kantonalnih tužilaštava u F BiH, koje svake godine Parlamentu F BiH podnosi detaljan izvještaj o radu i stanju u tužilaštвima i sudovima u F BiH, a takođe i javnost putem web stranice Federalnog tužilaštva F BiH.

Kontinuirano se obavještava javnost (mediji i druge grupe javnosti zainteresovane za rad Federalnog tužilaštva) o stanju kriminaliteta i drugim pojavama kada se za tim ukaže potreba, kao i o predmetima u kojima ovo tužilaštvo postupa, ako to ne šteti interesima postupka i kada za to postoji interesovanje javnosti. Komuniciranje sa zainteresovanim stranama izuzetno je važan proces u poboljšanju razumijevanja rada i djelovanja institucije Federalnog tužilaštva F BiH, kao i transparentnosti u radu. Jačanjem povjerenja javnosti u rad ove institucije, gradi se pozitivan imidž i doprinosi jačanju povjerenja javnosti u pravosudni sistem.

Osobe zadužene za odnose s javnošću u Federalnom tužilaštvu F BiH su glavni federalni tužilac i stručni savjetnik za odnose s javnošću. Od 2008. godine, Federalno tužilaštvo F BiH ima uposlenog jednog stručnog savjetnika – službenika za odnose s javnošću, što je obaveza svake javne institucije propisana Zakonom o slobodi pristupa

informacijama u F BiH³⁰. Službenik za odnose s javnošću je, prije svega, zadužen za efikasno posredovanje u komunikaciji između Federalnog tužilaštva F BiH i javnosti, a čime se osigurava adekvatna informisanost javnosti o radu i uslugama institucije i mogućnost da javnost dobije podatke i/ili dokumentaciju od strane Federalnog tužilaštva F BiH, u skladu sa Zakonom. U svrhu što efikasnijeg informisanja javnosti, uz istovremeno poštovanje ljudskih prava i interesa postupka, Federalno tužilaštvo F BiH razvilo je Strategiju za odnose s javnošću i informisanje, Vodič za pristup informacijama, Indeks registar, Plan kriznog komuniciranja u Federanom tužilaštvu F BiH, kao i Poslovnik o radu web uredništva Federalnog tužilaštva F BiH.

Radi što bolje komunikacije i pravovremene informisanosti medija i javnosti, Federalno tužilaštvo F BiH u okviru portala [www.pravosudje.ba](http://ft-fbih.pravosudje.ba/) ima i svoju web stranicu <http://ft-fbih.pravosudje.ba/>, na kojoj se redovno objavljuju sve važnije informacije o radu, organizaciji i aktivnostima Federalnog tužilaštva F BiH. O ažurnosti i selekciji informacija koje se objavljuju na web stranici stara se Uredništvo web stranice, kojeg čine glavni federalni tužilac, službenik za odnose s javnošću i IKT službenik.

Prema evidenciji Federalnog tužilaštva F BiH u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine, zaprimljena su 242 upita koji se odnose na Zakon o slobodi pristupa informacijama. S obzirom da nije utvrđen nijedan izuzetak u smislu čl. 6., 7. i 8., kao ni ograničenja u smislu člana 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama F BiH, svi zahtjevi blagovremeno su obrađeni, te su odgovori na vrijeme dostavljeni podnosiocima.

Za ostvarivanje pristupa informacijama, veoma je bitno da su određeni opći podaci o informacijama i o proceduri za ostvarivanje prava na pristup informacijama unaprijed poznati kod svakog organa vlasti i da ih svako lice može koristiti. Ovo iz razloga što se na taj način omogućava da se određeno lice lakše opredijeli od kojeg organa da traži određenu informaciju, kao i da zna na koji način da ostvari to pravo. Iz navedenog razloga predviđena je obaveza da svi organi vlasti sačine i na odgovarajući način objave vodič za pristup informacijama u svom posjedu sa propisanom sadržinom.

S tim u vezi, Federalno tužilaštvo F BiH je u skladu sa članom 20. tačka 1. Zakona o slobodi pristupa informacijama F BiH, u decembru 2005. godine, izradilo detaljan Vodič za pristup informacijama, kao i zahtjev, odnosno obrazac za pristup informacijama, koji podnosioci zahtjeva ispunjavaju prilikom traženja informacija u skladu sa navedenim Zakonom. Sadržaj Vodiča je jasno opisan i obuhvata slijedeće napomene:

- *Koja prava u skladu sa ZOSPI imaju podnosioci zahtjeva?*
- *Kako i na koji način djeluje ZOSPI?*
- *Šta učiniti kada je pristup informacijama odbijen?*
- *Kako osigurati pristup ličnim podacima?*
- *Troškovi umnožavanja.*

³⁰ Zakon o slobodi pristupa informacijama u F BiH, „Službene novine Federacije BiH“ broj: 32/01, 48/11 i 100/13.

Federalno tužilaštvo F BiH je, takođe na osnovu člana 20. tačka 2. Zakona izradilo i Indeks registar informacija pod kontrolom Federalnog tužilaštva F BiH.³¹

Osim na Web stranici Tužilaštva, Vodič, obrazac i Indeks registar, može se zatražiti i putem savjetnika za odnose s javnošću, čija je obaveza i dužnost da podnosiocima osigura odgovore u vremenskom roku predviđenom Zakonom. Osim savjetnika za odnose s javnošću, na zahtjev može odgovoriti i dugi uposlenik ili tužilac Federalnog tužilaštva F BiH, kojeg odredi glavni federalni tužilac.

Federalno tužilaštvo F BIH redovno izvještava javnost o stanju kriminaliteta u Federaciji BiH, kao i o drugim značajnim aktivnostima u radu Tužilaštva, kako putem web stranice, tako i putem drugih dostupnih komunikacijskih kanala. Tužioci i drugo osoblje uposленo u Federalnom tužilaštvu F BiH kontinuirano sudjeluje na obukama, radionicama i predavanjima na temu Zakona o slobodi pristupa informacijama, kao i na drugim obukama relevantnim za segment odnosa s javnošću.

Tokom 2024. godine Federalno tužilaštvo F BiH podnijelo je izvještaj Instituciji Ombudsmana BiH u skladu sa članom 20. stav 3. Zakona o slobodi pristupa informacijama u F BiH. Takođe je Federalno tužilaštvo F BiH o radu u oblasti odnosa s javnošću redovno izvještavalo i Visoko sudska i tužilačko vijeće BiH.

4.2 Prevencija seksualnog i rodno zasnovanog uzinemiravanja u Federalnom tužilaštvu F BiH

Visoko sudska i tužilačko vijeće BiH je u februaru 2015. godine usvojilo Smjernice za prevenciju seksualnog i rodno utemeljenog uzinemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH iz kojih proizlazi obaveza Federalnog tužilaštva F BiH da, u sklopu redovnog godišnjeg izvještaja, dostavi informacije VSTV-u BiH o preduzetim unutarnjim mjerama na prevenciji seksualnog i rodno zasnovanog uzinemiravanja.

Na osnovu člana 9. Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH, tačka 3.3.a. Smjernica za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uzinemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH i Odluke Kolegija Federalnog tužilaštva F BiH, glavni federalni tužilac je, po usvajanju pomenutih Smjernica, donio Odluku o imenovanju federalne tužiteljice Fikrete Vranjkovine na razdoblje od četiri godine za savjetnicu za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uzinemiravanja u Federalnom tužilaštvu F BiH, nakon čega je Kolegij Federalnog tužilaštva F BiH federalnoj tužiteljici Fikreti Vranjkovina obnavlja mandat. Po prestanku mandata imenovane tužiteljice, Kolegij Federalnog tužilaštva F BiH imenovao je stručnu savjetnicu Nermu Hadžibegić za novu savjetnicu, na vremenski period od slijedeće četiri godine.

Federalno tužilaštvo F BiH, a u skladu sa Smjernicama, u prethodnom periodu je uspostavilo odgovarajuće mehanizme za prevenciju neželenog ponašanja zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH, organizirani su zajednički sastanci svih zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH na kojima su od strane savjetnice upoznati sa Smjernicama i

³¹ Vodič, obrazac i Index registar su besplatni i mogu se preuzeti na Web stranici Federalnog tužilaštva F BiH na linku <http://ksud-sarajevo.pravosudje.ba/vstv/faces/faces/kategorijevijesti.jsp?ins=97&modul=4817&kat=4869>

ulogom savjetnika za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja, te unutrašnjom procedurom za preventivno djelovanje i načinom na koji se pokreće postupak povodom neželjenog ponašanja.

Navedene aktivnosti su preduzete s ciljem podizanja svijesti zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH o štetnosti seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja po osobe, kao i cijelu radnu organizaciju. Primjerak Smjernica za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH dostavljen je svim zaposlenim i iste su objavljene na oglasnoj tabli Federalnog tužilaštva F BiH.

Aktivnosti na jačanju i unaprjeđenju mehanizama za prevenciju neželjenog ponašanja zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH nastavljene su i u 2024. godini u skladu sa Smjernicama za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH. U 2024. godini u Federalnom tužilaštvu F BiH nije bilo novih zapošljavanja tako da se nije ukazala potreba za predstavljanjem Smjernica.

U 2024. godini nije bilo postupaka povodom neželjenog ponašanja zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH.

5 INFORMACIJA O PROVOĐENJU AKCIONOG PLANA ZA IMPLEMENTACIJU STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U FEDERALNOM TUŽILAŠTVU F BIH ZA 2024. GODINU

Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH je 2020. godine usvojilo Strategiju za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine. Ovom Strategijom identifikovana su četiri strateška cilja za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine, te je predviđeno da svaka pravosudna institucija doneše akcioni plan kojim će biti propisane aktivnosti usmjerene na ostvarivanje strateških ciljeva radi unapređenja rodne ravnopravnosti na nivou svake pojedine institucije, pa tako i pravosuđa u cjelini.

Slijedeći smjernice i obaveze iz Strategije, glavni federalni tužilac je donio Rješenje o imenovanju radne grupe za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu F BiH, broj: A-184/22 od 12.04.2022. godine. Tom prilikom vodilo se računa o rodnoj zastupljenosti u radnoj grupi.

Nadalje, aktivnosti članova radne grupe nastavljene su i u 2024. godini, što je rezultiralo pripremljenim tekstom prijedloga Akcionog plana za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu F BiH, broj: A-67/24 od 14.02.2024. godine, koji prijedlog je glavni federalni tužilac prihvatio i usvojio, a Akcioni plan stupio na pravnu snagu. Akcioni planom bilo je predviđeno 12 aktivnosti kojima su obuhvaćena sva četiri strateška cilja. Od 12 aktivnosti, njih 9 je realizirano u rokovima propisanim Akcionim planom, dok tri aktivnosti nisu realizirane u 2024. godini. Slijedom navedenog, Akcioni planom za vremenski period 2025. – 2027 godine predviđena je realizacija tri nerealizirane aktivnosti, u kojem periodu je očekivana njihova realizacija zajedno sa ostalim predviđenim aktivnostima.

Pored navedenog, važno je za istaći da je Akcionim planom, kao jedna od aktivnosti koja se cijeni kao jednom od najznačajnijih, predviđeno imenovanje novog „rodnog savjetnika“, s obzirom da na istek mandata prethodno imenovanog, sa zaduženjima da zaprima, razmatra i radi izvide u slučaju pritužbi povodom detektovanja potencijalno rodno nepoželjnih ponašanja kojima se narušava rodna ravnopravnost u Federalnom tužilaštvu F BiH. O imenovanju rodnog savjetnika i uputama kako postupiti u slučaju detektovanja rodne neravnopravnosti upoznati su uposlenici Federalnog tužilaštva F BiH, kao i javnost, stranke, građani i drugi posjetioci koji dolaze u kontakt sa Federalnim tužilaštvom F BiH, a obavijest je učinjena putem službene internet stranice. Prilikom imenovanja novog „rodnog savjetnika“ vodilo se računa o rodnoj zastupljenosti, na način da je ovaj put imenovana rodna savjetnica.

Detaljniji prikaz podataka o realiziranim i nerealiziranim aktivnostima, razlozima itd., nalazi se u obrascu koji se nalazi u prilogu ovog Izvještaja, uz napomenu da se u prilogu istog nalazi Akcioni plan iz 2024. godine, kao i Akcioni plan za vremenski period 2025. – 2027. godinu, sve shodno ranijim uputama VSTV-a BiH.

ZAKLJUČNA ZAPAŽANJA

Iz iznesenih podataka u ovom izvještaju proizilazi da Federalno tužilaštvo F BiH ažurno obavlja poslove iz svoje djelatnosti, u skladu sa Zakonom o Federalnom tužilaštvu F BiH, Pravilnikom o orijentacionim mjerilima i donesenim Planom rada, zbog čega će se i u narednom periodu o tome strogo voditi računa.

Na 29. vanrednoj sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine održanoj dana 24.09.2020. godine, usvojena je Revidirana državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina, čiji fokus predstavljaju prevashodno pravosudni aspekti problematike rješavanja predmeta ratnih zločina, a koja predstavlja strateški dokument za pronalazak najboljeg pristupa sistemskog rješavanja velikog broja predmeta ratnih zločina koji se nalaze pred pravosuđem u BiH. Od njenog usvajanja, uslijedilo je ustupanje većeg broja manje složenih predmeta od Tužilaštva BiH entitetskim tužilaštvima, shodno kriterijima ocjene složenosti predmeta koji su definisani Revidiranom strategijom. Revidiranom državnom strategijom predviđen je cilj da do kraja 2023. godine budu procesuirani najsloženiji i najprioritetniji predmeti ratnih zločina pred Sudom BiH i Tužilaštvom BiH, a ostali predmeti pred pravosudnim organima entiteta i Brčko distrikta BiH.

Vijeće Ministara BiH je, nakon višegodišnjeg prolongiranja, u martu 2023. godine usvojilo i Prijedlog odluke o formiranju Nadzornog tijela za praćenje provedbe Revidirane državne strategije, koje je svoju konstituirajuću sjednicu održalo 29.05.2023. godine. Do tada, u nedostatku Nadzornog tijela (čiji je zadatak da prati i usmjerava implementaciju Revidirane državne strategije i procjenjuje ostvarene rezultate) pojačan nadzor i koordinaciju rada nad ovim predmetima preuzele je i Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH - Stalna komisija za efikasnost i kvalitet tužilaštava VSTV BiH, te u skladu sa njenim preporukama i sopstvenim procjenama stanja u pojedinim kantonalnim tužilaštvima i glavni federalni tužilac.

Uviđajući da je dinamika rješavanja predmeta ratnih zločina u cijeloj BiH ukazala na objektivnu nemogućnost njihovog rješavanja do kraja 2023. godine, Nadzorno tijelo je Vijeću Ministara BiH predložilo produžetak roka za okončanje rada na predmetima ratnih zločina. Na 30. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, održanoj 27.11.2023. godine, usvojena je informacija Ministarstva pravde BiH o zaključku i prijedlogu Nadzornog tijela za praćenje provedbe Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, da se za dvije

godine produži provođenje strateškog cilja I Revidirane strategije, odnosno da procesuiranje najsloženijih i najprioritetnijih predmeta ratnih zločina pred Sudom BiH i Tužilaštvom BiH, odnosno ostalih predmeta pred pravosudnim organima entiteta i Brčko distrikta, bude produženo do kraja 2025. godine. Slijedom navedenog, bitno je za napomenuti da je Vijeće ministara BiH, na svojoj 36. sjednici, održanoj dana 22.01.2024. godine, na prijedlog Ministarstva pravde BiH, donijelo Odluku o produženju roka provedbe strateškog cilja 1.2. Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, do kraja 2025. godine.

Kontinuitet u radu na predmetima ratnih zločina, koji je omogućen višegodišnjom finansijskom podrškom tužilaštima u F BiH iz sredstava IPA fondova EU radi zapošljavanja neophodnog stručnog osoblja u tužilaštima (stručni saradnici / savjetnici, daktilografi, stručni savjetnici-psiholozi), direktno su uticali na smanjenje broja neriješenih predmeta ratnih zločina i unapređenje prakse postupanja u predmetima. Posljednji takav projekat za Federalno tužilaštvo F BiH okončan je zaključno sa 31.12.2022. godine, te se stoga rad na predmetima ratnih zločina u 2024. godini odvijao se u sklopu redovnih (a ne projektnih) aktivnosti federalnih tužilaca i stručnih savjetnika.

Na kraju 2024. godine, u kantonalnim tužilaštima ostao je neriješen ukupno 31 KTRZ predmet, i to 5 složenih i 1 manje složen predmet u fazi prijave i 25 predmeta (18 složenih i 7 manje složenih) u fazi istrage. Predmeti u fazi prijave su zaprimljeni krajem 2024. godine, te se vidljiviji rezultati rada na njima očekuju tokom 2025. godine. U pogledu predmeta u fazi istrage (ukupno 25), značajan broj ovih predmeta predstavljaju predmete sa procesnom pretpostavkom nedostupnosti osumnjičenih, u kojima je ili raspisana potjernica za osumnjičenima ili koji ovise od ishoda međunarodne pravne pomoći zamoljenih država (pribavljanje adresa, ispitivanje osumnjičenih i svjedoka). Bez obzira na ove okolnosti, potrebne mjere, preduzete u 2024. godini, nastavljaju se i tokom 2025. godine, te će se vršiti kontinuirano praćenje napretka u procesuiranju preostalih KTRZ predmeta, ali i nastavku rada na KTNRZ i KTARZ predmetima.

Pored značajnih rezultata rada na predmetima ratnih zločina koji su ostvareni u tužilaštima i evidentnog napretka, nesporno je da će se u dolazećim godinama sporadično pojavljivati predmeti ratnih zločina (otkrivanjem novih činjenica, počinilaca, prestankom procesne smetnje nedostupnosti i slično), zbog čega će uvijek postojati potreba za educiranim ljudskim kapacitetima za rad na predmetima ratnih zločina. Tužioci i osoblje koje radi na predmetima ratnih zločina u kantonalnim tužilaštima i u Federalnom tužilaštvu F BiH redovno učestvuju na edukacijama, radionicama, sastancima i obukama iz ove oblasti, unapređujući tako svoja znanja i vještine, te razmjenjujući iskustva.

Ujedno, tokom 2022., 2023., nastavno i na 2024. godinu, učestala je neposredna komunikacija Federalnog tužilaštva F BiH sa Međunarodnim rezidualnim mehanizmom krivičnih sudova (UN IRMCT), u pogledu unapređenja međunarodne pravne pomoći sa državama regije, kao i pružanja pomoći kantonalnim tužilaštima u smislu pristupa online bazi – Sistemu elektronskog objelodanjivanja dokaza (EDS) i drugih dokaza kojima raspolaže UN IRMCT.

Pored uobičajenog nadzora rada kantonalnih tužilaštava u predmetima ratnih zločina, koji se odvijao kroz kontrolu predmeta u žalbenom postupku, donošenje odluka po pritužbama na odluke o obustavi i neprovodenju istraga kantonalnih tužilaštava, kontrolu optužnica u ovim predmetima, te redovnu razmjenu informacija putem davanja uputa i sugestija kantonalnim tužiocima u rješavanju predmeta ratnih zločina, u toku 2024. godine Glavni federalni tužilac je nastavio sa ranije uspostavljenom praksom konsultacija sa postupajućim tužiocima prilikom rješavanja dilema koje se pojave u konkretnim predmetima ratnih zločina.

U toku 2024. godine održane su četiri sjednice Proširenog kolegija glavnih tužilaca u F BiH, i osim planiranih tema dnevnog reda, na pojedinačnim sastancima sa glavnim

tužiocima tužilaštava dogovorene su konkretne aktivnosti na rješavanju uočenih nedostataka u radu.

U 2014. godini Parlament F BiH je usvojio Zakon o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH (stupio na snagu 01.08.2014. godine, a trebao se početi primjenjivati od 01.02.2015. godine), kao i Zakon o oduzimanju nezakonito stecene imovine krivičnim djelom (stupio na snagu 11.09.2014. godine, sa početkom primjene od 11.03.2015. godine). Aktivnosti na stvaranju neophodnih kadrovskih, finansijskih, prostornih i materijalno-tehničkih uslova, neophodnih za uspješnu primjenu ovih zakona, u 2024. godini poprimili su značajan zamah i te aktivnosti su provođene pojačanom dinamikom koordinirano između Federalnog tužilaštva F BiH i drugih nadležnih institucija i nivoa vlasti. Međutim, procesi u tom pogledu jesu privredni pred sami kraj, ali nisu u potpunosti okončani i zaokruženida bi u 2024. godini bili ostvareni uslovi za početak funkcionisanja posebnih odjela Federalnog tužilaštva F BiH i Vrhovnog suda F BiH, što se sa izsvjesnošću očekuje u 2025. godini.

Tokom 2024. godine nastavljene su konkretne aktivnosti s ciljem konačne uspostave ovog Odjela. Pregleda radi, konkretne aktivnosti obuhvaćaju više održanih radnih sastanaka rukovodstva Federalnog tužilaštva F BiH sa predstavnicima drugih relevantnih institucija i tijela uključenih u realizaciju uspostave Posebnog odjela, potom projekciju budžetskih sredstava, adaptacija smještaja sa organizacionog i sigurnosnog aspekta itd.. Značajno je istaknuti da je Federalno tužilaštvo F BiH pokrenulo konkursnu proceduru za popunjavanje više pozicija državnih službenika, te raspisalo interni oglas za popunu pozicija namještenika, s ciljem osiguranja potrebnog netužilačkog osoblja radi nesmetanog funkcionisanja Posebnog odjela. Vlada F BiH je također osigurala prostor za smještaj Posebnog odjela. Osim toga, Federalno tužilaštvo F BiH je u mjesecu septembru 2024. godine donijelo Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Federalnom tužilaštvu F BiH, a kojim je dodatno uređena sistematizacija randih mjesta u Federalnom tužilaštvu F BiH, pa i u odnosu na Posebni odjel. Kada je u pitanju uspostava funkcionisanja Posebnog odjela, kao bitna aktivnost Federalnog tužilaštva F BiH ističe se davanje mišljenja za kandidate koji su konkurisali na tužilačke pozicije za Posebni odjel Federalnog tužilaštva F BiH, a na zahtjev VSTV-a BiH, prvi put u mjesecu aprilu, a drugi put u mjesecu decembru 2024. godine. Nadalje, VSTV BiH je dana 04.11.2024. godine raspisalo Javni konkurs za upražnjena mjesta broj: 04-07-3-3969-1/2024, a kojim su ponovno oglašene pozicije Posebnog zamjenika glavnog federalnog tužioca Federalnog tužilaštva F BiH i devet (9) pozicija tužioca u Federalno tužilaštvo F BiH.

Federalno tužilaštvo F BiH će i u narednom periodu nastaviti aktivno učestvovati u obavljanju onih aktivnosti koje će biti usmjerene na finaliziranje uslova za početak primjene Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH, odnosno na konačnu uspostavu efikasnog i funkcionalnog Posebnog odjela Federalnog tužilaštva F BiH.

Federalno tužilaštvo F BiH će, i u budućem radu, raditi na implementaciji strateških dokumenata. Ovo tužilaštvo će, kao i prethodnih godina, nastaviti raditi na implementaciji Strategije za postupanje sa osobama koje dolaze u kontakt s tužilaštвima u BiH, s ciljem povećanja transparentnosti i povjerenja javnosti u rad Federalnog tužilaštva F BiH, kao i ispunjenja svi drugih ciljeva Strategije. Nakon što je 2023. godine usvojen Plan integriteta Federalnog tužilaštva F BiH, u 2024. godini izvršioci mjera započeli su sa realizacijom mjera i zadataka kontinuiranog karaktera iz navedenog Plana, a koja realizacija će biti nastavljena i u 2025. godini.

Aktivnosti na jačanju i unapređenju mehanizama za prevenciju neželjenog ponašanja zaposlenih nastaviti će se i u sljedećoj godini, a u skladu sa Smjernicama za prevenciju seksualnog i rodno utemeljenog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH.

Pored navedenog, u 2024. godini Federalno tužilaštvo F BiH je poduzimalo aktivnosti s ciljem provedbe Akcionog plana za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine, na nivou Federalnog tužilaštva F BiH, u zadatim rokovima, koje aktivnosti će se nastaviti i u narednom trogodišnjem periodu 2025. – 2027. godina, a prema Akcionom planu donesenom za taj period i koji je sastavni dio ovog Izveštaja

Shvatajući važnost svoje uloge u suzbijanju svih vidova kriminaliteta, Federalno tužilaštvo F BiH će i u narednom periodu aktivno doprinositi, u okviru svoje nadležnosti, saradnji sa VSTV BiH, izvršnim i zakonodavnim organima u cilju stvaranja neophodnih uslova za jačanje samostalnosti i nezavisnosti u radu, kao i daljem unapređenju efikasnosti i kvaliteta rada tužilaštava u F BiH.

Broj: A – 672/24

Sarajevo, 19. februar 2025. godine

GLAVNI FEDERALNI TUŽILAC

Munib Halilović

